

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

4

динара

БРОЈ
1187

27.9.1974. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXV

ЛАКО МУ ЈЕ ДА
ПАДНЕ КАД НИКО
НЕ СМЕ ДА ГА
ГРДИ !

КОМПЛЕТАН
СТРИП
РИП
КИРБИ

ХЕЈ! НЕ
МЕШАЈ СЕ
У МУШКА
ПОСЛА !

ЖЕНЕ

ИЗ АФРИЧКОГ ПЛЕМЕНА
ХУТУ
(РУАНДА УРУНДИ)
СМЕЈУ ДА НОСЕ
БЕЛУ ТРАКУ
ОКО ГЛАВЕ
ТЕК
КАД ПОСТАНУ
МАЈКЕ.

ПОСТЕЉОМ КАРЛА ВЕЛИКОГ

НАЗИВАЈУ ОВАЈ
КАМЕН
У БЕЛГИЈСКОМ
ОКРУГУ ВЕН.
НА ОВОМ КАМЕНУ,
КОЈИ ИМА ОБЛИК
ЛЕЖАЈА, КАЖУ ДА
СЕ ЈЕДНОМ
ОДМАРАО
КАРЛО ВЕЛИКИ.

БИЉКА "ТВРД ЈАСТУК"

СА ТАСМАНИЈЕ
ЗАИСТА ИМА ОБЛИК
ЈАСТУКА
А ЊЕНЕ СТАБЛЈИКЕ
ТОЛИКО СУ ГУСТО
ИСПРЕПЛЕТАНЕ
ДА У ЊУ
НЕ МОЖЕ НИ
НОЖ
ДА СЕ ЗАРИЈЕ.

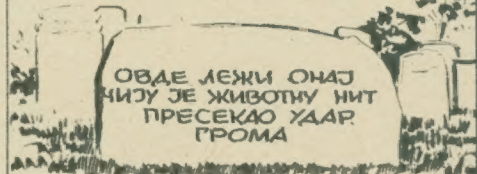
АДЕЛЕА ИО

(1734-1806)
ФРАНЦУСКА
ГЛУМИЦА,
СВАКЕ НОЋИ ЈЕ
ТОКОМ
29 ГОДИНА
ПОНАВЉАЛА У СНУ
СВОЈЕ УЛОГЕ -
ИЗГОВАРАЛА
ЈЕ СВАКУ РЕЧ
ИЗ ЊИХ И
ПРОПРАКАЛА
ИХ
ПОКРЕТИМА.

ЗВОНИК

ЦРКВЕ
НА ОСТРВУ
ПЕЛВОРНУ
У СЕВЕРНОЈ
ФРИЗИЈИ
(НЕМАЧКА)
ОДАВНО ЈЕ ВЕК
СКЛОН ПАДУ
АЛИ ТА ЈОШ
ЧУВАЈУ КАО
УСПОМЕНУ НА
ВРЕМЕ КАДА ЈЕ
СВАКИ БЕГУНАЦ
КОЈИ БИ СЕ
СКЛОНИО У ЊЕГА
БИО
ЗАШТИЋЕН.

ОВДЕ ЛЕЖИ ОНАЈ
ЧИЈУ ЈЕ ЖИВОТНУ НИТ
ПРЕСЕКАО УДАР
ГРОМА

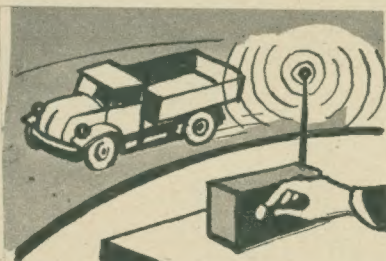
ЕПИТАФ

НА ЈЕДНОМ ГРОБУ
У ГЛЕСТОНБЕРИЈУ
(САА).

1897/2

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● недавно је у Западној Немачкој испробан камион без возача. Њиме се управља радио-везом. Опрати који су трајали годину дана показали су да камиони-аутомати могу безбедно

да возе и на обичним бетонским путевима просечном брзином од 80 километара на час. Услов је једино да се испод асфалта постави специјални подземни кабл који води камион на одређеној деоцини пу-

та. Сада немачки стручњаци испробавају уређаје за одржавање одстојања помоћу којих возило може „само“ да одреди да ли му се на путу појавила нека препрека или не.

● риболов је једно од најстаријих занимања човека.

● првим филмским глумцем на свету сматра се париски позоришни глумац Емануел Марта. Он је 1891. године снимио у Екс-ле-Бену филм који је носио наслов „Како ћу научити да се возим на бициклу?“

● само у Кини гаји се 620 врста чајева.

● стари Келти толико су веровали у затворни живот да су чак давали зајмове с роком плаћања на другом свету.

● штампарска вештина названа је некад „црна уметност“.

● жирафа Еди, љубимица посетилаца зоолошког врта Виндзор у близини Лондона, недавно је оболела од артритиса (запаљења зглобова). После дужег већања ветеринари су одлучили да примене акупунктуру. Поставили су јој две игле иза плећки и уз помоћ електричне батерије пуштена је слаба стру-

ја кроз игле. После две недеље лечења Еди је почела нормално да се креће.

● универзални лек аспирина открили немачки научници 1898. године. Тада се могао набавити под називом acetyl-spirin-säure. У последње време лекари упозоравају да треба бити

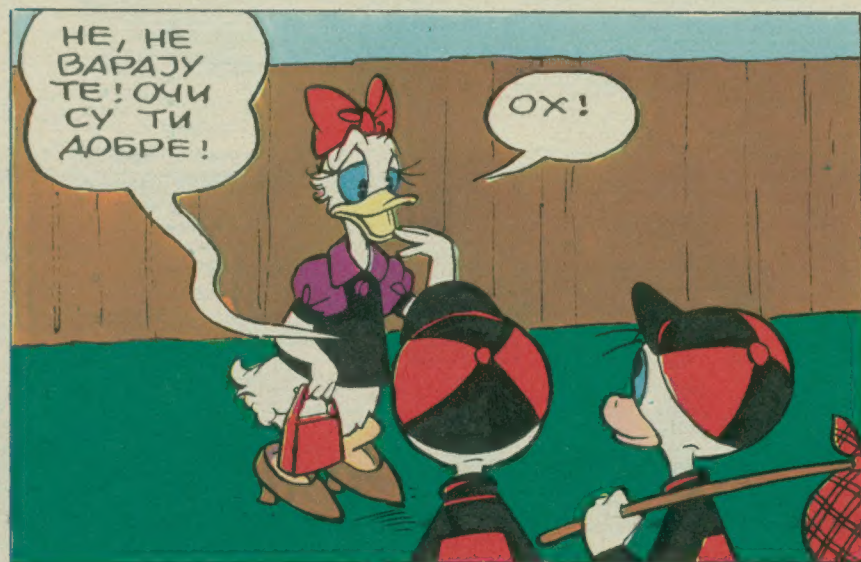
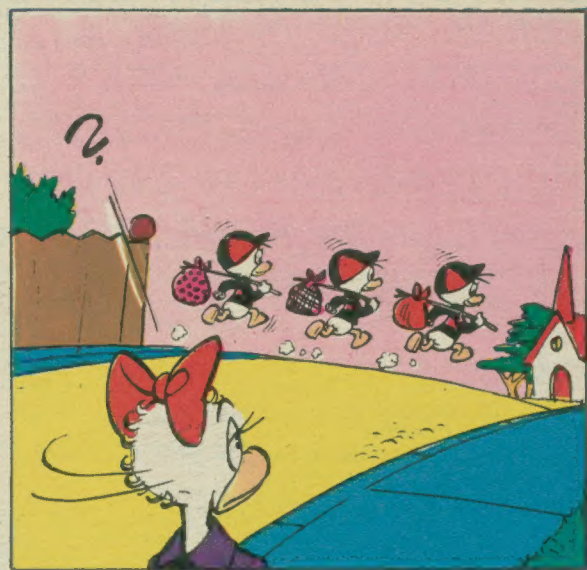
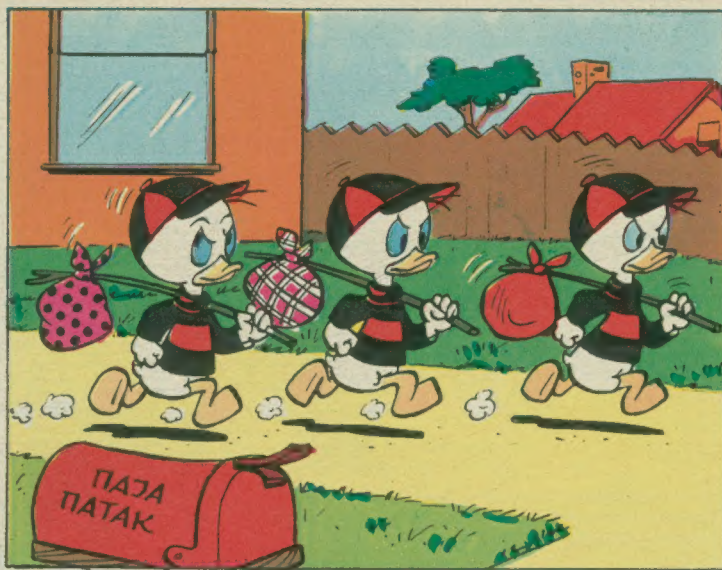
обазрив с употребом аспирина јер веће дозе овог лека изазивају унутрашња крварења.

● најслађа биљка на свету, латинско име eupatorium rebaudianum, расте у Парагвају. Њен сок је 300 пута слађи од шећера! Једна кап овог сока довољна је да се заслади шоља чаја или кафе.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ЛЕКАР НИЈЕ МОГАО ДА ПОВЕРУЈЕ СВОЈИМ ОЧИМА КАДА ЈЕ ТЕШКО БОЛЕСНИ ДАНЕ СКОЧИО ИЗ ПОСТЕЉЕ ДА БИ СЕ ПРИДРУЖИО ДРУГОВИМА КОЈИ СУ ПОШЛИ ДА БРАНЕ ДРВАР

Другови, друг Тито је у опасности... Немци су напали Дрвар. Морамо му помоћи!

Ово је, сав узбуђен, саопштио борцима Шесте личке пролетерске бригаде командант Ђоко Јованић.

Борци су трчећим кораком кренули према Дрвару. У питању је био њихов вољени врховни командант! У питању је револуција!

У амбуланти је у том тренутку лежао тешко болестан двадесетогодишњи Дане Мајсторовић-Дацина. Кад је чуо да његови другови крећу да спрече Немце да заробе друга Тита и Врховни штаб, устао је из постеље на брзину се обукао, и кренуо за њима.

— Дацина, куда ћеш? — викнуо је за њим лекар.

Дацина се није ни окренуо. Само је махнуо руком. Затим је потрчао да би стигао већ одмакну колону.

Док су борци ишли кроз село Врточу, Дацина је притрчао команданту Јованићу.

— Друже команданте, дај ми неко оружје. Бомбе, ако имаш...

Јованић је у трку погледао Дацину.

— Како, оружје? Врати се у амбуланту, одакле си, вероватно, и дошао. Зар не видиш како изгледаш?!

Дацина је био блед, мршав, готово сама кост и кожа.

ШТИТИ МЕ!

Кад је видео да неће добити оружје, Дацина се извесно време збуњено освртао око себе.

— Јовице — обрадовао се кад је видео Балића, командира штапске чете — штити ме пушкомитраљезом!

— Шта то смераш?

— Само ме ти штити — у трку је одговорио Дацина — и ништа не брини!

Командант Јованић је са запрепашћењем спазио да испред стрељачког строја бораца, поред самог пута који од села Бастаса води према згради у којој је била Команда подручја у Дрвару, пузи неки борац.

— Ко је тај — упитао је Јованић. — Зауставите га! Погинуће, лудак!

— То је Дацина, друже команданте!

— Дацина?!

— Да!

Јованић је чуо за Дацину, али га није познавао. Само је слушао о њему као изузетно храбром борцу-бомбашу.

Дацина је нарочито волео „крагујевке“. Говорио је:

НАЈДРАЖИ ТРОФЕЈ

— Пушка је добра само онда ако с непријатељем „разговара“ на великом растојању!

Дацина је као змија пузао према каменом зиду иза кога је био постављен немачки „шарац“ који је зауставио стрељачки строј Шесте личке.

Сви борци, с напетом пажњом, пратили су Дацину погледом. Схватили су његову намеру. Да ли ће успети? Да ли ће га Немци приметити?

Дацина је пузао опрезно али одлучно. Сав је био у неком прчу. Да ли ће успети? О томе никад, па ни о-

вот пута није размишљао. Зна је да ће успети, да мора успети!

У НЕЗАДРЖИВОМ ЈУРИШУ

Немачки митраљез тукао је по партизанском стрељачком строју, полеглом по земљи.

Дацина се већ био приближио згради у којој је била Команда подручја. Застао је. Подитао је мало главу и осмотрио положај. Затим је одштрафио покло-

пац „крагујевке“, ударио капислу о камен и после неколико секунди бацิโอ је према немачком митраљезу.

Док је бомба летела кроз ваздух, Дацина је активирао и другу бомбу. Бацิโอ је и њу.

Одјекнула је експлозија, а затим и друга.

Детонација се још није ни стишала а Дацина је журнуо према каменом зиду, у трку га прекочио и нашао се поред немачког митраље-за. Побити Немци лежали су около. Зграбио је митраљез и окренуо га према немачком положају.

И из немачког „шарца“

бљунула је по фашистима убитачна ватра.

Борци су скочили и журнули према немачким положајима. Јуриш је био силовит, незадржив. Немци су се на том сектору повукли у паничном страху.

Од заробљеног „шарца“, који му је био најдражи трофеј, Дацина се више није одвајао све до трагичног јуриша на Тјентишту у ноћи између 15. и 16. августа 1944. године.

У Ударном батаљону политички делегат Дане Мајсторовић-Дацина спремао се на јуриш. Није ни помишљао да ће му бити последњи. Кад је његов митраљез ућутао, другови су знали да се догодило оно и што нико није веровао да се Дацини икад може десити. Смртно рањен, Дацина је сутрадан издахнуо.

ДАНЕ МАЈСТРОВИЋ — ДАЦИНА рођен је 24. априла 1924. године у Подудбини у Лици. Био је земљорадник, члан КПЈ од 1942. године. У НОБ је ступио 1941. године. За народног хероја проглашен је 20. децембра 1951. године.

Сл. Поповић

КРАВА НИЈЕ КРИВА

ОЧЕВИЦИ СУ ПРИЧАЛИ ДА СУ СЕ УСАМЉЕНЕ КУЋЕ НА ПЕРИФЕРИЈИ, ДАЛЕКО ОД ПОЖАРА, ПАЛИЛЕ САМЕ ОД СЕБЕ, А ХИЉАДЕ ЉУДИ СТРАДАЛО ЈЕ НА ДРУМОВИМА И ПОЉИМА ГДЕ ВАТРЕ УОПШТЕ НИЈЕ БИЛО!

Младом америчком научнику Чемберлену застало је дах док је читао ове редове: „Осмог октобра 1871. године у недељу увече у Чикагу се разбуктао катастрофалан пожар који је оставио без крова 125 хиљада становника и један велики град претворио у прах и pepeo. У том пожару неколико хиљада људи изгубило је животе, а материјална штета премашила је 150 милиона долара...

Дуго се сматрало да је узрок пожара била једна заборављена петролејка коју је у некој стаји преврнула нека крава. Додуше, у кривицу краве још тада је посумњао нико други до лично командант ватрогасаца за Чикаго — Медин.

— Кад смо добили прву вест о томе да се запалила једна стаја — тврдио је Медин — готово истовремено је јављено за пожар који је избио у цркви Светог Павла која се налази преко три километра далеко од места првог пожара. Нови сигнали за убуну о новим пожарима почели су да стижу из најразличитијих делова града тако да нисмо знали где пре да гасимо. Потпуно је незамисливо да су сви ти многобројни пожари настали из једне штале. Сем тога, то је био дан без ветра.

ГОРИ КАМЕНИ!

Околности под којима се догодила чикашка катастрофа све су више заборављане. И данас оне тешко да би још кога интересовале да млади научник Чемберлен, прикупљајући материјал за свој рад о вези између атмосферских појава и пожара у преријама и шумама, није утврдио следеће: истовремено кад и пожар у Чикагу, избили су и пожари у шумама и на преријама савезних држава Висконсина, Мичигена, Ајове, Индијане, Илиноиса, Минесоте, Канзаса, Небраске, као и на обали Тихог океана!

Чемберлен се упутио у Чикаго да би прекопао тамошње библиотеке и архиве. Најзад, наишао је на књигу која је била објављена убрзо после катастрофе и која је носила назив: „Историја чикашког пожара“. А у тој књизи Чемберлен је открио да су те исте недељне вечери када је букнуо пожар у Чикагу, ватром били захваћени и други оближњи градови.

Младом научнику постало је јасно да огњена бура у Чикагу никако није могла бити изазвана тако једноставним узроком као што је једна петролејска лампа преврнута у шталу. Још важнији податак били су описи повреда и штета причињених пожаром. Тако је, на пример, једна метална конструкција која је стајала усамљена на обали реке (најближе постројење налазило се сто метара даље од ње) била на необјашњив начин, под дјелством високе температуре, стопљена у један комад. Они који су преживели пожар причали су да је те вечери мермер горео као угаљ! Очевици су тврдили да су се куће, које су стајале далеко од зграде у пламену, наједном саме од себе палиле!

Још више тајни крили су описи жртава које су у пожару изгубиле животе. Стотине лешева било је нађено на периферији града. То

су били они који су покушали да се бекством спасу из запаљеног града. Њихова тела лежала су на друмовима и пољима — на местима где већ није било ватре!

ИСТА ТАЧКА

Чемберлен је прочитао све што се из тога времена могло наћи у архивама листова који су штампани у Чикагу и суседним градовима. „Изгледало је као да само небо гори“ — нашао је у једном опису. „Као на Содому и Гомору, огањ је падао попут кише. Усијано камење падало је на људе који су пешице, на коњима или у кочијама покушавали да побегну из хаоса“ — прочитао је у другом.

Чемберлен је узео да проучи дело астронома Игнација Донелија у коме је изнето све што се од-

носи на комете и метеоре примењене у 19. веку. Поред осталог, ту је описана и комета коју је 1826. године открио аустријски научник Вилхелм фон Биел. Према њеном кретању астрономи су израчунали да јој је период појављивања 6 година и 9 месеци. У складу с тим прерачуном Биелијева комета појавила се и 1839. године кад је у многим деловима Америке примењена јака метеоритска киша.

Затим се комета поново појавила 1846. године. Њен реп био је овог пута сасвим другачији: расцепљен, подсећао је на огромну потковицу. Године 1852. комета се опет појавила, али је тог пута потпуно изменила облик и поделила се. Сада су се по небеском своду кретале две репате звезде. У истом облику она се појавила у 1859. години. Само, реп једне од њих постао је већи и имао је зракаст облик. То је био поуздан знак да комета почиње да се распада. Због тога је њена поновна појава очекивана с великим интересовањем.

Али, 1866. године узалуд су је очекивали. Да ли је то значило да је она променила своју путању и, као последица тога, и свој период окретања? Ако је тако, Земља се могла наћи у опасности.

Ноћу 27. новембра 1872. године у различитим деловима Европе пала је метеоритска киша. Астрономи су установили да се тачка на небеском своду из које је падала метеоритска киша, поклапа с тачком

из које су претходног пута узалудно очекивали појаву Биелијеве комете!

ГДЕ СУ РЕПОВИ?

Професор берлинске опсерваторије Клинкерфлус претпостављао је да је метеоритска киша, у ствари, остатак распаднуто Биелијеве двојне комете. Али, због лошег времена у Европи он није могао да провери своју претпоставку. Његов колега Потсон са опсерваторије у Мадрасу, у Индији, открио је, како је изјавио, да су обе главе двојне комете биле без репова. Да ли су ти репови пали на Земљу?

Веза коју је недавно научник Чемберлен открио између пожара у Чикагу и пожара у другим местима, дозвољава му да готово са апсолутном сигурношћу тврди да су оба „изгубљена“ репа двојне Биелијеве комете пале на Северну Америку. Тајанствени „летећи огањ“ у ствари су били усијани метеорити који су запалили Чикаго.

На овај начин постаје јасно шта је усмртило хиљаде људи који су бежали из града. Највероватније је да су били отровани гасовима из репа Биелијеве комете. В. С.

Прва ватра избила је у једној штали.

ДИКАН и ШПИЈУНИ

Н.ЛЕКИЋ

А.СРЕДАНОВИЋ

СТРОГО ПОВЕРЉИВО

ДОК СУ
САРМАТИ
ЈЕЛИ
САРМУ А
ДИКАН
БАСКАО СА
САРКОМ,
ИЗНАД
ДВОРСКОГ
ПАРКА
ЧУО СЕ
НЕКАКАВ
ФИЗУК...

НЕКО ЛЕТИ
ИЗНАД НАС!

ЛЕТЕКИ
ЧОВЕК!

ПАО ЈЕ
У РЕКУ!

МОЖДА ЈЕ
БИЛЕ СА
ДРУГЕ ПЛА-
НЕТЕ?!

ПОЛА САТА КАСНИЈЕ...

ЕВО ГА
ОПЕТ!

ОВАЈ
ПУТ ЋУ ГА
ЗАУСТАВИ-
ТИ!

ЗВУУУ!

МАМА!

ОБОРЕН
ЈЕ! БРАВО,
ДИКАНЕ!

ПАДЕ У
БАЗЕН ЗА
ВАТЕРПО-
ЛО!

ПРИС!

КО СИ ТИ
И КАКО
МОЖЕШ ДА
ЛЕТИШ?!

СМИЛУЈТЕ СЕ! ЈА
НЕ МОГУ ДА ЛЕ-
ТИМ БЕК МЕ
КАТАПУЛТИРА-
ЈУ!

КО ТЕ
КАТАПУЛ-
ТИРА И
ЗАШТО?

ЈА САМ НАЈВЕ-
ЋИ ЖИВИ СЛИ-
КАР СВЕТА, БО-
ВАНИ ФРЕСКО-
БАЛДИ. ПОЗВАН
САМ ИЗ ФИРЕНЦЕ
У ВИЗАНТИЈУ ДА
СЛИКАМ ФРЕСКЕ
АЛИ...

... ГЕНЕРАЛ ЖВИРОС
ДОВЕО МЕ ЈЕ ОВДЕ СИ-
ЛОМ ДА МУ ИЗ ВАЗДУХА
НАЦРТАМ ВАША ПОСТРО-
ЈЕЊА ЗА ПРАВЉЕЊЕ
САРМЕ.

ЗНАЧИ ТАЈ
ШЕФ ВИЗАН-
ТИЈСКИХ ШПИ-
ЈУНА ЈОШ
НЕ МИРУ-
ЈЕ!

МОРАМ МУ
РЕКИ ШТА
ЈА ОВДЕ
РАДИМ!

ДИКАНЕ,
ПРОШЕ-
ТАЈМО
МАЛО!

... И ТАКО
САМ ДОШЛА
ДО ФОР-
МУЛЕ!

ТРЕБАЛО БИ
ДА ВАС
СМЕСТА УХАП-
СИМ, АЛИ ЈА
ВАС МНОГО
ВОЛИМ!

И ЈА ВОЛИМ
ВАС, ДИКАНЕ!
АКО СЕ ВРА-
ТИМ БЕЗ ФОР-
МУЛЕ, ОБЕСИ-
ЋЕ МЕ. ЗАТО
ПРЕДЛАЖЕМ
ДА СЕ ВЕНЧА-
МО, ПУСТИМО
СВЕ И БЕЖИ-
МО У
СВЕТ!

НАШАО
САМ СЕ У
БЕЗИЗ-
ЛАЗНОЈ
СИТУАЦИ-
ЈИ!

НАУКЕР ПЕТКА: САРМАТСКО-ВИЗАНТИЈСКИ БИЗНИС!

БУКЕТ РУЖА ЗА АМСТЕРДАМ

Гај Гибсон је мирно седео на столици с руком на коленима и пажљиво слушао излагање вишег официра Британског краљевског ваздухопловства. Знао је да га нису позвали без јаког разлога. Увод који је његов саговорник направио био је неубичајено дуг. То га је још више уверило да је задатак који га чека изузетан.

Искористио је прилику док је виши официр направио предач да баца поглед кроз прозор. Топли сунчеви зраци пробијали су се у просторију. Свуда су се видели кровови Лондона.

Била је већ друга половина 1942. године.

ТО ЈЕ ВАШ ПОСАО!

— Звали смо вас због важног задатка — погледао га је значајно виши официр. — Једино ви можете да га извршите јер је веома сложен!

Дакле, ту смо, трже се Гај, али не рече ништа.

— У густо насељеном крају Амстердама — настави официр — налази се зграда немачког Гестапоа. У близини су хелије са затвореницима, породилиште, школа... Гестаповци су већ побили велики број не само припадника покрета отпора већ и недужних људи, а у њиховој архиви су спискови са именима оних Холанђана које тек чека логор и смрт. Ваш посао је да под окриљем ноћи извршите лет ескадрилом москита до Амстердама, да из ваздуха пронађете зграду Гестапоа и да на њу баците бомбу за осветљавање. Одмах иза вас летеће бомбардери који ће бомбардовати циљ који им ви осветлите. Ако промашите циљ, промашите га и бомбе наших бомбардера, а то значи смрт невиних људи у хелијама Гестапоа и суседним зградама! Значи, треба да погодите само управну зграду. То је све! У овој коверти су вам детаљна упутства.

Гај је прихватио коверту. Прописно је поздравио официра и изишао. Чинило му се да се од њега тражи немогуће.

САМО НОЋУ

Од 1939. до 1941. године немачко ваздухопловство контролисало је небо на свим фронтovima. Међутим, 1942. године Немачка се нашла у ваздушном ра-

— Од вас се тражи само једно: да из авиона погодите светлећом бомбом зграду Гестапоа у Амстердаму — рекли су у Министарству рата пуковнику Гибсону.

ли Берлин, Хамбург, Дортмунд, Лајпциг, Есен... Представник британског ваздухопловства сер Артур Херис известио је владу да његови авиони уништавају два и по немачка града месечно!

Бомбардовање брана на реци Мене, која је снабдевала водом и електричном енергијом четири милиона Немаца и целу индустрију рурске области, било је највеће које су Британци извели. Овом смелом операцијом руководио је опет Гај Гибсон.

водом мења, од светлоплаве у зелену, од зелене у тамноцрвену, све док није остала само вода која јури наниже".

За разлику од Американаца који су бомбардовање Немачке вршили дању, Британци су то чинили углавном ноћу, нарочито откако су конструисали нов авион бофајтер који је био опремљен радаром и могао без новог пуњења горивом да прати бомбардере скоро шест часова. Само у периоду од 19. до 25. фебруара 1944. године британско ваз-

ду на четири фронта: над Енглеском, северном Африком, Совјетским Савезом и самом Немачком.

Британски и амерички авиони свакодневно су на њу изручивали хиљаде тона бомби и то само у једном лету. Оваква тепих-бомбардовања Британци су изводили само ноћу а Американци дању. Прво велико тепих-бомбардовање извршено је 30. маја 1942. године: хиљаду британских авиона нападо је Келн и оставило за собом град у пламену. Одмах затим дошао је и низ страшних удараца који су опустоши-

Док је својим ланкастером надлетао брану, Гибсон је гледао како се у ноћи пуној месечине „вода вештачког језера“ подиже као овсена каша коју неко меша“ и како надире кроз велику пукотину у брани. Неколико тренутака касније он је рапортирао: „Долана је почела да се испуњава маглом. Видели смо аутомобиле како јуре путевима пред великим таласом воде који их је сустижао, њихове упаљене фарове које је вода престизала, талас по талас, а онда, како се боја фарова под

духопловство је сваке ноћи слало на Немачку по 2.300 бомбардера.

УСПЕХ ХЕМИЧАРА

У почетку британска ноћна ваздушна бомбардовања Немачке нису давала никакве резултате јер се циљеви нису могли ни видети. Бомбе су бацане насумице, углавном према навијацији и подацима обавештајаца о положају објеката на земљи. Британски хемичари су се дали на по-

сао и убрзо направили светлећу бомбу коју су ескадриле москита бацале на циљеве. Иза москита су летели тешки бомбардери који су на осветљена места испуштали бомбе. Успех је био велик.

Светлећа бомба, тачније речено бомба за осветљавање, имала је облик обичне бомбе. Из авиона је бацана окачена о падобран. На предњем или задњем делу је имала темпирани упалач којим се преко преносног пуњења палила светлећа смеша, магнезијумов или алуминијумов прашак.

Немци су покушали да неутралишу дејство британске светлеће бомбе на тај начин што су на пустињским пољима, далеко од циља активирали своје светлеће бомбе. Међутим, никако им није полазило за руком да направе исту нијансу боје па су британски пилоти лако уочавали превару.

ТУ СМО!

— Само да та бомба за светли ове ноћи тамо где треба! — гласно је себи рекао пуковник Гибсон док је водио ескадрилу москита према Амстердаму. Било је то неколико дана после његовог разговора у Министарству рата.

Месечину су смењивали облаци, али су над Амстердамом сребрнасти месец опет појавио. Иза москита на одређеној удаљености летели су бомбардери. Били су натоварени бомбама.

Гибсон погледа у инструменте и добади другом члану посаде:

— Према обавештењима наших људи о месту где се зграда налази, требало би да смо ту. Зграда је сада тачно испод нас. Ја ћу испустити бомбу.

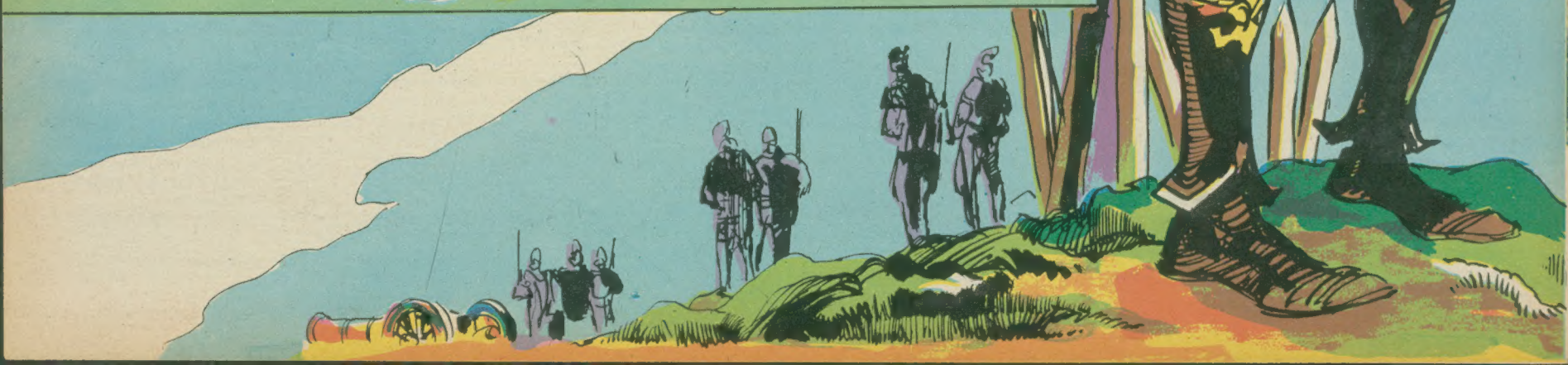
Гибсон је спустио свог москита на свега триста метара изнад земље. Остали ловци кружили су спремни да одбију сваки напад немачких ловаца. Да би циљ био видљив Гибсон је прво испалио светлећу ракету. Сноп светлости обасјао је небо.

— Видим је, то је! Према опису мора да буде то! — узвикнуо је Гибсон после неколико тренутака осматрања. Пажљиво је довео авион у положај изнад саме зграде и испустио светлећу бомбу.

Бомба окачена о падобран полетела је у ноћ. Пала је споро. Бар се Гају тако чинило. Зауставила се тачно на управној згради Гестапоа. Када је просула своју светлост личила је на букет најлепших ружа. Нестала је тек кад су бомбардери засули бомбама зграду Гестапоа и савијали је са земљом.

На суседним зградама само су попуцали зидови и сручила се прозорска окна.

БОЈ НА ШВАНКОВИЦУ

Прва делегација храбрих ратника, који су 1805. збацили дахије с власти, кренула је у Цариград да султану пренесе српске захтеве: слободу вере и трговине, право да народ сам бира себи кнеза, да се Турци не мешају у унутрашње српске послове... Тек сад су турски државници увидели да Срби нису дигли устанак само против дахија већ и против султана и турске власти.

Порта је одредила везира Хафиз-пашу да угуши побуну. Из Ниша је одмах кренула јака турска војска од 15.000 пешака и коњаника. Главни део устаничких снага, 4—5.000 људи и три топа, под командом Карађорђа, налазио се код Јагодине и затварао Турцима главни пут до Београда. Други део побуњеника, који су предводиле војводе Миленко Стојковић и Петар Добрњац, утврдио се на брду Иванковац, на десној обали Мораве код Ђуприје и такође бранио пролаз десном обалом, даље преко Пожаревца према београдском пашалуку. Сматрајући правац који је држао Карађорђе опаснијим јер је водио кроз Шумадију у којој се устанак најјаче разбуктао, Хафиз-паша је кренуо према Иванковцу. Пре но што ће напасти, покушао је да прође лукавством: затражио је од Миленка Стојковића да га пропусти за Београд без борбе обећавајући му да ће га предložити султану за врховног кнеза београдског пашалука. Војвода о томе није хтео ни да разговара и 18. августа ујутру Хафиз-паша је напао устанике, прво коњицом, а затим и пешадијом.

У боју који је трајао цео дан обе стране претрпеле су велике губитке. У мрак борба је прекинута. Чувши за битку Карађорђе се исте ноћи пребацио преко Мораве и стигао у Иванковац док се Хафиз-паша повукао према Параћину. Сутрадан, 19. августа, Карађорђе је заузео висове око Параћина. Турци су два пута покушали да поврате изгубљене положаје, али без успеха. Поражени паша се морао повући према Нишу.

Бој на Иванковцу је први сукоб устаника са царским турским трупама. Пре тога српски побуњеници ратовали су само са дахијама, самовољним одметницима од султанове власти. Успех код Иванковца дао је самопоуздање српској војсци и подигао веру у коначну победу.

ВЕЛИКИ СТРАХ

ЗМИЈАРНИК

Сува планина. Не мојте да вас њено име заведе као мене. Она обилује изворима, разноврсном дивљачи и — зеленилом! У то сам се уверио сопственим очима кад ме је теча повео у лов.

Имали смо само једну пушку и она је овога пута припадала њему „само“ зато што је био искуснији, што је боље познавао планину и што је био... старији. Ја сам имао ловачки нож који ми је висио о десном боку. Био сам поносан што умем доста вешто да се служим њиме.

Тог дана смо имали среће: налетели смо на чопор дивљих свиња. Теча је убио једног вепра, а једног тешко ранио. Међутим, и њега је нашао и до крајчио.

— Дobar плен — рекао сам — али како га пренети до села?

— Ле-ле, мајке, што ће буде једење! — унапред се веселио теча. — Врћи се у Орашац по Боку Резиканта, рекни му шта смо утепали... он зна које ће даље да работи... Ле-ле-ле-ле...

НЕШТО ШУШТИ

Леганим трком сам се враћао назад. Док су ки-

лометри пролазили један за другим, честитао сам сам себи што сам дошао овде да проведем летњи распуст. Да сам безобразан, казао бих вам да ми је досадила гимназија, и професори заједно с њом, али нећу. Рећи ћу само то да иако према београдском смогу гајим најискренија патриотска осећања, морам признати да ми се много више свиђа чист, планински ваздух!

Размишљајући тако, прешао сам Ступницу и дошао до једне лепе котлине по чијем је дну кривудала речица. Одлучивши да мало предахнем, зашао сам у шумовити део где је било хладовине. Одједном, зачух неко шуштање иза себе. Брзо сам се окренуо са исуканим ножем али ништа ни сам приметио. „Плашљивији си од зеца“, рекох сам себи и легох на траву испод једног стабла.

Затворио сам очи и уживао у мирису нетакнуте природе. Баш кад сам намештао главу у бољи положај уз дрво, опет сам зачуо оно шуштање. Отворио сам очи и уплашено погледао око себе. Ја-ој, шта је оно бело међу дрвећем?! Погледао сам оштрије и видео да је то огромно камење. Опет лажна узбуна! Поново сам затворио очи љутећи се на себе због безразложног страха.

БИЛО БИ ТО НАЈЛЕПШЕ ЛЕТОВАЊЕ У МОМ ЖИВОТУ ДА ЈЕДНОГ ДАНА НИСАМ ПОШАО У ЛОВ

Прође неколико минута. „Време је да кренем“, помислио сам, кад се онај проклети шум опет поновио, али сада сасвим уз моју леву ногу поред које је био један велики, густ жбун. Од страха сам се укочио као покојник. Да ме је неко тада упитао верујем ли у авети, без размишљања бих му рекао — да.

ПРОКЛЕТНИЦА!

Полако сам отворио очи и угледао змију уз сам глежањ моје леве ноге. Јадна моја лева нога! Тада сам схватио колико је црни хумор на сопствени рачун користан у таквим тренуцима. Глава остаје бистра, а самопоуздање лагано расте!

Док сам је гледао као хипнотисан, она је почела да пузи по мојој ноzi. Кажу за змије да су хладне, али мени се чинило да на ноzi имам праву жеравицу. Проклетница, шта има против моје леве ноге. Зашто не пре-

ђе на неки други део тела. Жеља ми се ускоро испунила. Допузала ми је на стомак. Сад више ни дебела хладовина није помагала. Зној је избијао кроз сваку пору. Чинило ми се да ми је утроба нестала. Док смо погледима меркали једно друго, схватио сам да ми је једина нада да је шчепам десном руком која ми је била на грудима. Минути су били дуги као вечност. Шарка, јер то је била она, као да ми је палацањем одброја вала последње секунде. Ево је... покреће се... И тада ми рука полете као муња према њој. Ни данас ми није јасно како се то догодило. Изгледа да ми је покретима командовао страх, а не мозак. Чврсто сам је стезао док се њено тело увијало грчевито око моје руке.

Сад ћеш ми, проклетнице, платити за сав претрљени страх! — говорио сам замахујући ножем који сам држао у левој руци. Затим сам је с гађењем одбацио далеко од себе.

Хтео сам да вриштим од среће, да се смејем и вичем како је живот леп. Али, толико сам био изнурен шоком који сам доживео да сам се само уморно спустио на један велики бели камен. Тада ми поглед паде на околне каменове. На сваком од њих била је по једна или више змија!

ГРОЗНО МЕСТО

Престрављен устао сам и неопрезно пошао кроз густу траву не скидајући поглед са околног камења. И тада сам утврдио да сам вероватно, највећи баксуз који је икад дошао у додир са змијама јер сам осетио убој на малом прсту (опет) леве ноге. Шарка! Крикнуо сам од ужаса, дохватио нож и одсекао јој главу. Затим зарезао прст и урлајући за помоћ почео да цедим крв као луд. Поред мене шмугну још једна змија... Дрекнуо сам колико ми грло даје, одбацио нож и почео да бежим са тог грозног места. Од мог самопоуздања и црног хумора више није било остало ни трунке.

Махнуто сам трчао док ме је грање шибало по лицу. Чинило ми се да иза сваке травке вреба по једна проклетница. Јурио сам све док нисам упао у неку воду. Почео сам да се давим. Брзо сам се усправио и видео да није дубока. Схватио сам да је то она речица и да у њој нема змија. Ишао сам њеном дужином, ишао, ишао... На самом уласку у Орашац срео сам једног дечака и пре него што сам се онесвестио, успео сам да изговорим:

— Шарка... овде... (и показао место уједа).

Када сам се освестио, лежао сам у чистом кревету са увијеном главом.

— Спавај, синко, — говорила ми је тетка — добио си енекцију... ле-ле, што си лоше утепао главу...

После тога, данима сам имао утисак да су ми све змије света за петама. Теча је целу ноћ пробдео крај вепрова и тек сутра дан му је дошла помоћ, нашли су се пущицама. Касније сам дознао да је она котлина позната по великом броју змија и да је зову — ЗМИЈАРНИК.

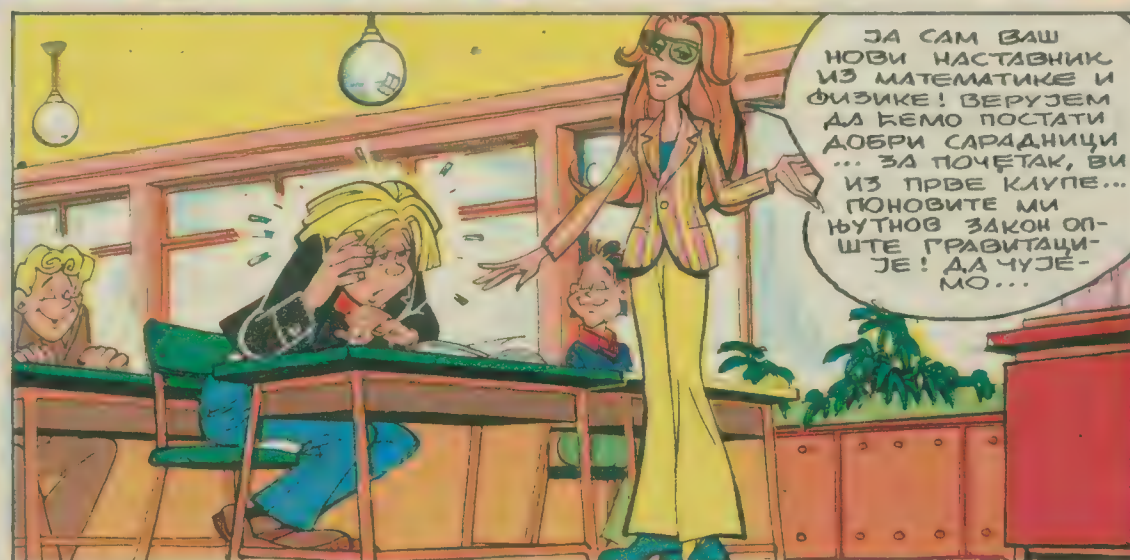
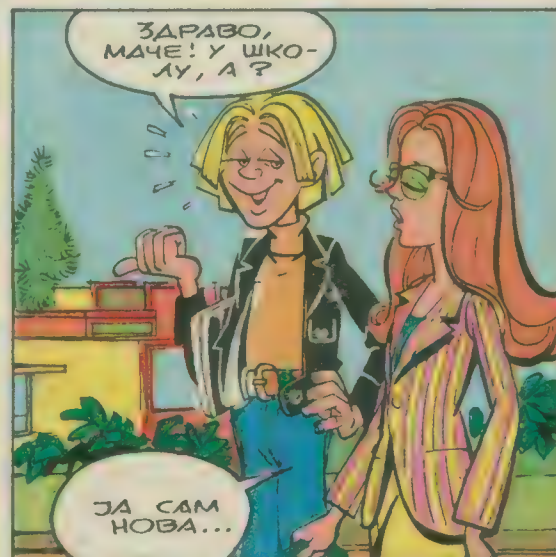
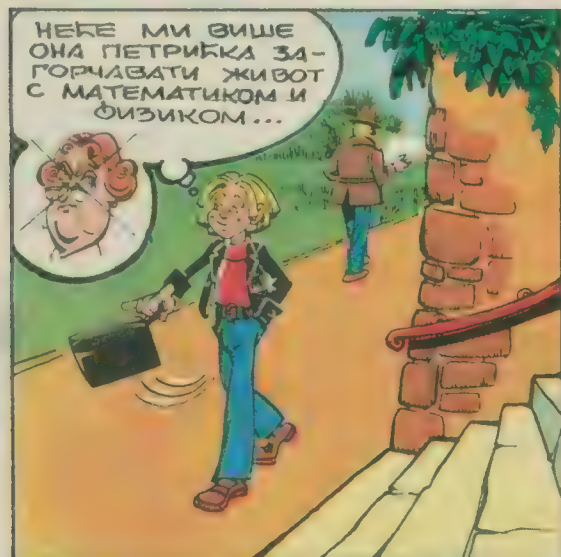
Борис Јанковић,
Београд

(Хонорар: 250,00)

Чврсто сам стезао змију за врат док се њено тело увијало око моје руке.

КАКО ПОСТАТИ ОДЛИКАЉ

Хенк Симпсон возио је по прашњавој равници и намрштено посматрао црне мрље које су у даљини кружиле небом. Личиле су на неко мрко лишће које успорено пада кроз непомичан, топао ваздух. Али, што је ближе прилазило, мрље су добијале одређеније облике да би се на крају претвориле у јастребове — више од стотину птичурина кружило је над равницом.

— Одвратни лешинари! — прогунђа Симпсон и даде гас.

Присуство грабљивица говорило му је да су у близини остаци неке несрећне животиње или чак човека.

МУЖЈАК СА ЈЕДНОМ КЉОВОМ

У кориту исушене реке лежали су, мртви или на издисају циновски слонове док су се јата јастребова обрушавала на њих бесно кљујући тврду кожу.

Тужно је било видети још живе слонове који су сувише исцрпљени да би се подигли на ноге, изнемогло трубили у узалудном напору да уплаше и растерају лешинаре.

Симпсон је знао шта је узрок страдању ових животиња јер слонове су умирали широм Кеније. Током првих десет месеци те, 1971. године, у овој области није пала ни кап кише. У читавој источној Африци крда слонов издисала су на дугим маршевица трагајући за водом. А где год би они пали, грабљивице би се сјатиле на гозбу.

Али, Симпсон је сада први пут својим очима посматрао тај језив приказ и није могао да замисли ништа одвратније. Зграбио је своју винчестерку, искочио из ципа и појурио право међу стрвинаре. Обузет бесом и гађењем пуцао је око себе не нишанајући — птица је било толико да није ни могао да циља.

Сместа је покосио двадесетак, а многе су се уз лепет крила разбежале. Ипак, већина се није нарочито уплашила, и само што је Симпсон ставио нов добош са муницијом, неколико птичурина се сручило на њега. Увукао је главу у рамена истуривши руку да се одбрани од општрих канци и кљунова. Тренутак касније био је сав обливен крвљу.

Узмичући, Симпсон је и даље пуцао. Пошто је растерао своје нападаче, отворио је ватру на јастребове који су још летели око слонов. Остатак јата узлетео је и наставио да кружи на извесној удаљености чекајући.

За то време неколико слонов подигло се на ноге и Симпсон их је, спуштајући пушку, угледао на двадесетак метара од себе.

Пао му је у очи стари циновски мужјак са само једном, десном кљовом. Помислио је да је другу вероватно изгубио у борби с неким млађим мужјаком или је, можда, постала плен неког крадљивца слоноваче.

Док је Симпсон стајао и гледао, велика животиња лагано је обилазила умируће слонове дотичући их сурлом. Затим, као да се уверила да су сувише близу

ји, заволео је слонове и почео да им се диви.

ГУБИЛИ СУ ОРИЈЕНТАЦИЈУ

Двадесет седмогодишњи Хенк Симпсон, родом из америчке државе Вајоминг нашао се у источној Африци у лето 1970. године као

— То би нам могло бити од користи — рекао је Чендлер. — Код извора често има минералних наслага.

Тако је Симпсон првих неколико месеци пратио крда слонов кроз пустињу. Захваљујући баш том непрекидном посматрању почео је да поштује ове животиње и да се диви њиховој интелигенцији и способности да се прилагоде сваком терену.

А тада је изненада насту-

вних имања летећи на једном старомодном авиону.

ДА РАСТЕРАМО ЛЕШИНАРЕ!

Најпре је отишао код др Чендлера и објаснио му шта смера. Вођа екипе показао је пуно разумевања.

— Добро, Хенк, — рекао

СЛОНОВИ СУ В

САМО САМ
МАРФИЈУ
СМЕО ДА
КАЖЕМ
ШТА СЕ
ЗАИСТА
ДОГОДИЛО
СА НАМА,
СВИ
ОСТАЛИ
СМАТРАЛИ
БИ МЕ
ЛУДИМ.

смрти да би поново стали на ноге, нетренице је за тренутак погледала Симпсона и лагано почела да се удаљује. Симпсон је закључио да је овај мужјак вероватно предводник десеткованог крда јер су остали слонове кренули за њим.

Сачекао је да се довољно удаље, а онда је пуцао у главе измучених слонов. Са горчином се вратио у цип. Чврсто је одлучио да нешто учини за ове јадне животиње. За годину дана колико је боравио у Кени-

техничар једне британско-америчке геолошке екипе. Екипа је дошла на позив кенијских власти да истражује насlage минерала у области на северу земље.

Хенк Симпсон и остали чланови екипе заинтересовали су се за слонове када су открили њихову способност да копајући земљу проналазе воду. Вођ екипе, Британац др Џералд Чендлер, наложио је Симпсону да прати слонове и покуша да фотографира и на мапи означи места где ови буду открили подземне изворе.

пила суша, испразнила речна корита и читаву земљу претворила у ужарену пустињу. Умирало је на стотине и хиљаде слонов. Од превелике жеђи губили су способност оријентације и често би издисали на стотинак метара од неке реке и не приметивши је.

Стигавши у логор Симпсон је у глави већ имао готов план. Намеравао је да затражи помоћ свог сународника Арча Марфија, пилота који је већ годинама живео у Кенији од запрашивања приватних и држа-

је. — Разумем те и пошто мислим да ти то неће одузети много времена, слажем се. Али, најпре залечи те страшне отреботине!

Пошто му је екипни лекар ставио неку маст на ране, Симпсон се одвезо ка малом аеродрому на коме је Марфи држао свој авион. Пилот је сместа пристао да му помогне па су се договорили да већ истог поподнева надлете предео западно од неисушене реке Тана.

Само пола часа по узлетању угледали су групу слонов како се лагано креће

пустинским песком. Чак и са те висине видело се да једва стављају ногу пред ногу. Река је текла само неколико километара даље, али су слоновима, очигледно пометени ужасном жеђи, ишли у супротном правцу!

Пилот је Симпсону дао знак да почне да се спушта и авион се нагло обрушио према крду, пролетео крај њега и натерао га да промени правац. Уплашени слоновима дали су се у трк —

ново нашли на аеродрому, Симпсон је рекао:

— Био бих задовољан тек када бисмо некако успели да растерамо те проклете јастребова. Можда бисмо тако спасли много више слоновина!

Сутрадан су кренули опремљени митраљезом и великом количином муниције. За првих неколико часова наишли су на пет-шест мањих група слоновина који су лутали и натерали их пре-

тово додиривали крошње, Симпсон је сипао ватру. Мртви јастребови падали су на земљу попут црне кише. Када је авион стигао до краја чистине, Марфи га је окренуо за још један напад. Симпсон је наставио да пуца и ускоро се тле под њима црнело од тела лешинара, а ваздух је био пун узвитланог перја. Избројали су десет слоновина који су се подигли на ноге и полако кренули ка реци.

Симпсон је видео како се Марфи бори са командама али без успеха. Апарат се преврнуо и почео да пропада. Следећих неколико секунди Симпсон није био свестан ничег одређеног — само пламена, праска грања које се ломило и страшног бола. Реп авиона је отпао и потрес их је обојицу избацио из кабине на тле.

Симпсон је, још ошамућен, покушао да устане и тада је установио да му је сломљена нога. Хтео је да је опипа, али му је руку пресекао оштар бол. И њу је сломио! Марфи је лежао неколико метара даље лица заривеног у земљу. Симпсон га је позвао неколико пута, али се он није одазивао. Стежући зубе од бола допузао је до њега и окренуо га на леђа. Био је жив, али у дубокој несвести. Тело му је било крваво, а на челу се видела велика модрица.

ПЛАМЕН, ПРАСАК, УДАРАЦ

Мада је и сам био на ивици свести, Симпсон се некако одвукао до олупине авиона и из кабине узео јастуке. Потражио је погледом митраљез и видео да је уништен. Вратио се до Марфија, подметнуо испод њега јастуке и покрио га пилотском јакном коју је такође нашао у кабини. Знао је да више ништа не може да учини док не стигне помоћ — ако уопште стигне. Једина нада била му је да ће неки авион кренути у потрагу када на аеродрому те вечери примете да се Марфи није вратио.

Али, вече је било далеко и Симпсон је дуге поподневне сате проводио у полубудном стању. Повређени пилот ниједном се није померио и Симпсон је морао неколико пута да проверава да ли је још жив. Спасилачки авион није долазио, али зато је Симпсон, кад год би подигао поглед ка небу, видео у даљини јата јастребова. Спустила се и ноћ. Симпсон је скинуо и своју јакну, па и њу пребацио преко Марфија како би га што боље утопио. Потом се одвукао до олупине авиона и дрхтећи склупчао у кабину.

Када се у зору пробудио прво што је угледао било је јато јастребова које је кружило над авионом и Марфијевим телом. Извукао се из кабине и, проклињући лешинаре, допузао до другог. Одједном, над њима се надвила сенка. Симпсон је подигао главу мислећи да је неки велики облак закљонио сунце и следио се од оног што је угледао: на њих се спуштало јато јастребова тако велико да је замрачило небо!

Хитрим покретом, Симпсон је покрио Марфијеву главу јакном и пре него

што су птице, узбуђено крештећи, залепетале око њега имао је само толико времена да левом, здравом руком закљони лице. Клечећи на једном колену, друге ноге болно повијене, ударао је по птицама које су јуришале и нападале. Неколико је ошамутио ударцем пенице, неколико је успео да шчепа за врати и задави. Али, долазиле су нове, настрале и покушавале да се домогну Марфијевог тела.

ЖИВИ ЗАШТИТНИ ЗИД

А онда, изненада, птице су се винуле у небо. Симпсон није знао зашто су престале да нападају док није спустио руку и погледао око себе. Тада је видео крдо од тридесетак слоновина који су, машући сурлама и њишући лево-десно своја огромна тела растеривале лешинаре.

Док је запањено гледао, пажњу му је привукао диновски стари мужјак коме је недостајала лева кљова. Нем од чуда, Симпсон је буђио у свог старог познаника који је покретима тела и сурле сврставао остале слонове у поредак све док нису створили заштитни обруч око њега и Марфија.

Током следећег сата слоновина су непрекидно растеривали птичурине. Симпсону се двапут причинило да чује мотор авиона, но небо је остајало пусто. Спасиоци су најзад стигли, али не авионом већ у ципу и камиону. У њима су се налазили чланови геолошке екipe који су кренули у потрагу чим их је аеродром обавестио да се авион није вратио. Када су се они појавили, слоновина су, на знак старог мужјака, растурили обруч и нестали у грмљу.

Пошто су Марфија, који је још био у несвести, пренели у камион, један од спасилаца рекао је Симпсону:

— Из даљине смо видели јастребова и то нам је открило где сте. Али, када смо угледали крдо слоновина, уплашили смо се да вас нису изгазили. Имали сте среће — мора да сте им за длаку измакли!

Симпсон је заустео да исприча шта се у ствари догодило, али је помислио да ће га сматрати лудим. Зато је само рекао:

— Да, имали смо среће... Арч Марфи имао је опасну повреду лобање али је преживео. Када су обојица изишли из болнице, Симпсон му је испричао како су им слоновина спасли живот. Арч му је поверовао.

— То само доказује оно у шта сам одувек био убеђен — рекао је — да су слоновина паметне животиње и да никада ништа не заборављају. Ни добро ни зло које им неко учини! П. С.

РАТИЛИ ДУГ

право према реци. Нешто касније два пријатеља са задовољством су посматрала како велике животиње жедно пију, купају се и прскају сурлама.

Током поподнева успели су да открију и натерају на реку око стотину слоновина. Симпсонов план је успео, али је он и даље био потиштен због призора на које су свуда наилазили: слоновина изнемогли од жеђи немоћни пред немилосрдним грабљивицама.

Када су се у сумрак по-

ма реци. А онда, око подне, док су надлетали један спарушен шумарак, на чистици угледаше двадесетак слоновина опкољених стотинама јастребова.

МОТОР ЈЕ СТАО

— Да им покажемо! — бесно узвикну Симпсон и Марфи обруши авион.

Док су у ниском лету го-

Вратили су се на аеродром да узму гориво и још муниције и по подне наставили. Успели су да убију и растерају шест огромних јата јастребова. Нешто касније, на ивици једне суве шикаре угледаше малу групу од шест слоновина на коју се управо устремило јато птичурина. Одмах су се спустили и митраљез је поново заштектао. А тада, управо док је Симпсон намештао нови реденик, авион задрхта. Мотор је закашљао и — стао.

ХОГАР СТРАШНИ

СПАВАО САМ

Другог дана нисам више могао да издржим глад: узео сам неколико пресних риба и почео да их жваћем!

НА САНТИ

З а нешто више од једног часа откако сам кренуо од куће, из Лењинграда, преда мном се указала бескрајна бела површина залеђеног Ладошког језера. Желео сам да за вечерас, за дочек Нове године, имамо свеже рибе и сад сам био сигуран да ћу се вратити са богатим уловом.

Као и увек током зиме, ово највеће језеро у Европи било је залеђено. Знао сам да је лед довољно дебео да не пропусти под мојом тежином па сам корачао слободно, гледајући где би било најзгодније да се зауставим. Први отвор у леду пробио сам на око осам стотина метара од обале. Вацио сам удицу и риба је ускоро почела да трза. Извукао сам прву, па другу, трећу... Риба ме је просто хтела као никад до тада.

Ветар који је дувао са језера кад сам дошао био је све јачи. Почео је да пада и снег, ситан, али упоран. Помислио сам како ће ме невреме отерати кући, а ипак ни после неколико часова нисам могао да се одлучим да кренем.

КОЛИБА ОД ЛЕДА

Кад сам, сав промрзео, почео да скупљам своје ствари и да се спремам за повратак, између сивог неба и ледене површине вејао је густ снег. Изгледало је да су се језеро и небо саставили.

Оних осам стотина метара, колико сам се био удаљио од обале, могао сам да пређем за двадесетак минута, а ја сам ишао цео час а од обале ни трага! Али, мора да је ту негде у близини. Снег ми је смањивао видик на двадесетак метара па сам сигурно мало променио правац...

Тек кад је прошао још један час, био сам сигуран да сам залутао. Размишљао сам шта да радим, куда да кренем кад ми је одједном пало на памет да је ветар, док сам ја пецао, променио правац. Ако сада више не дува са језера већ са обале на језеро, онда уместо низ ветар, треба да кренем на ону страну са које ветар дува. Окренуо сам се и пошао назад.

Снег ми је засипао лице па сам се теже кретао. Плашио сам се да Нову годину нећу дочекати са својима јер већ се смркавало и ко зна шта ме још може задесити. И заиста, нисам одмакао далеко кад ми је пут пресекао велики отвор на леду чије је крајеве заплускивала мрка језерска вода. Застао сам збуњен и уморан гледајући са зебњом у провалију испред себе. Отвор је био широк преко три метара и бар десет пута дужи, његови крајеви губили су се у снежној измаглици.

Сад је већ било сигурно да ћу Нову годину дочекати сам, под хладним небом на залеђеном језеру! Морао сам остати да ту преноћим јер се могло догодити да се увалим у још гору невољу. Највише ме је мучила мисао што моји

не знају тачно где сам, а из села око Ладошког језера нико ме сигурно није приметио, никог нисам срео. Помоћ нисам могао очекивати.

Спустио сам на лед прибор за пецање и метални сандучић са уловљеном рибом и латио се торбе у којој сам од куће понео нешто суве хране: пола векне хлеба и једну гушчју паштету. Док сам јео, размишљао сам како ћу од комада леда направити скровиште које ће ме, колико-толико, заштитити од ветра. У торби сам носио мушму па ћу је прострти унутра и на њој провести ноћ.

Моја колиба била је брзо готова, али о спавању ни говора! Кад сам легао на мушму, чинило ми се да се моје тело на хладном леду претвара у леденицу. Ноћ сам провео час лежећи на мушми да одморим ноге, час устајући и скакућући да се мало угрејем.

НЕБО ЈЕ ЧИСТО И ПЛАВО!

Промрзео и гладан, ујутро нисам знао где да кренем, а онда сам схватио да о томе више и не морам да размишљам: чуо сам како лед пуца и онај комад на коме се ја налазим, као велики сплав, почиње да се љуља на води. Био сам заробљен на санти леда која је, ношена ветром, полако заплвила кроз процеп у залеђеном језеру. Сад нисам веровао да ће се ово добро завршити, био сам очајан

Глад ме је мучила већ сатима, а онда, око подне, нисам више могао да издржим: извадио сам из сандуча неколико риба и, онако пресне, почео да их жваћем. Жеђ сам утолио хладном водом из језера.

Време је споро пролазило и ништа се није догађало, осим што би се ветар повремено стишавало. Предвече поново сам с муком жвакао сирову рибу и пио воду из језера. У току ноћи ветар је постао јачи, моја санта поигравала је на таласима високим и по два метра! Иако сам желео да се ово мучење што пре заврши, последњом снагом борио сам се да не склизнем са леда у таласе.

Следећег јутра десна нога и рука биле су ми потпуно укочене, по одећи и коси ухватиле се леденице. Ношена ветром, санта је секла лед и то ми је давало још мало наде. Можда ћу тако допливати до обале пре него што се потпуно смрзнем.

Када се спустила и трећа ноћ, учинило ми се да у даљини видим светлост! Могло је да буде и привиђење, али натерало ме је да се покренем, да не допустим да ме безнађе потпуно савлада.

Бојао сам се сна: може се догодити да склизнем са санте или да се више не пробудим. Ипак, заспао сам.

Кад сам отворио очи, небо је било чисто и плаво, снег више није падао. Подигао сам мало главу и просто нисам могао да поверујем: угледао сам шуму кроз коју су се назирале куће оближњег насеља!

На рукама и ногама почео сам да пузим преко санте. У току ноћи на води се поново ухватио лед и они

комади леда који су пловили око моје санте сад су се претворили у велику ледену површину, чинило ми се све до обале. Кретао сам се полако, био сам толико измучен да више нисам могао да се радујем.

КОД ГАЛИНЕ ВАСИЉЕВНЕ

На свега неколико метара од обале танак слој леда је пропустио и ја сам се нашао у води. Мислио сам да је крај, да ништа нећу моћи да учиним да се спасем. А онда се једна санта нашла у мојим рукама, очајнички сам се борио да не потонем и најзад — извукао сам се.

Дуго сам се вукао до насеља, спотицао се и с муком устајао из неутабаног снега. Закуцао сам на прва врата, али нико ми није отворио, тако је било и пред суседном кућом. Нешто даље угледао сам људе. Гледали су ме с чуђењем и без речи окупљали се око мене. Тада ми је пришла нека жена и повела ме са собом.

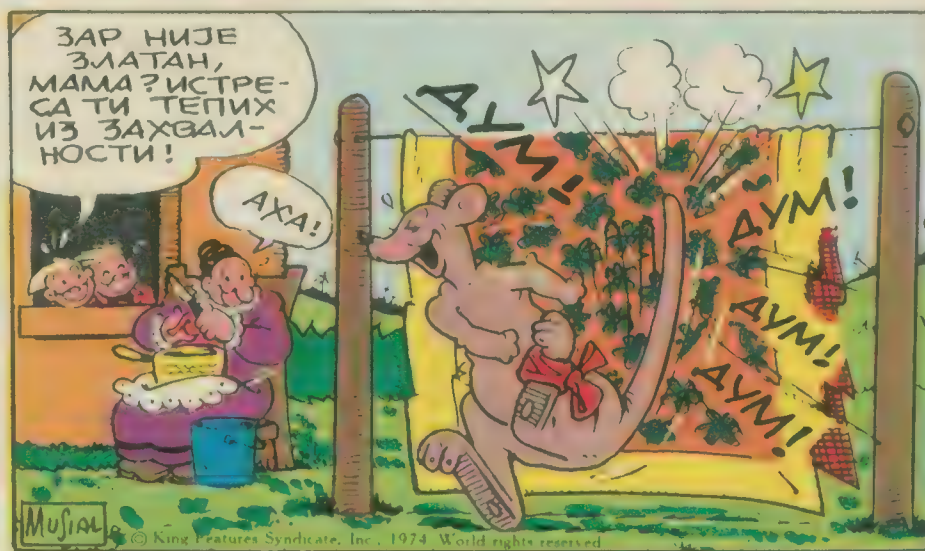
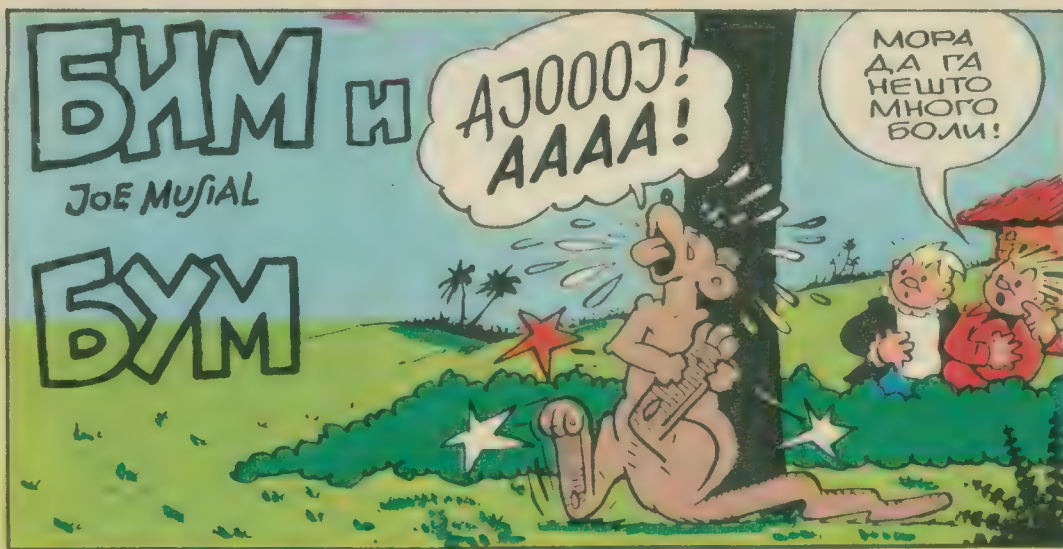
Жив сам! — била је моја преамисао после дугог сна. Налазио сам се у кући Галине Васиљевне и њеног мужа, одакле су ме пребацили у месну болницу.

Сад, кад знам да ми лекар неће ампутирати десну ногу и руку, устајем и сам се крећем, радостан што сам преболео четири најстрашнија дана и ноћи у свом животу.

Василиј Набудић

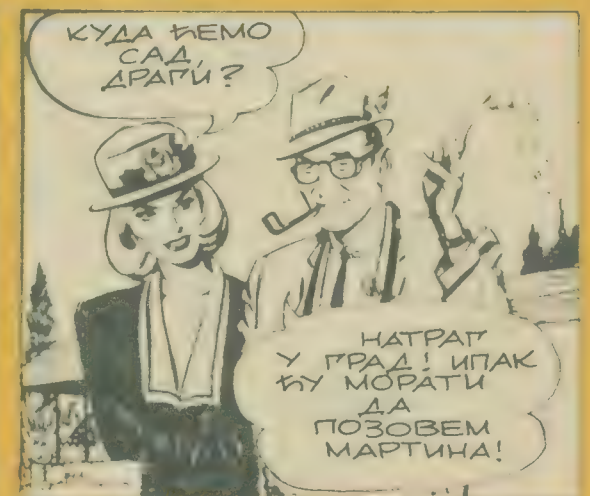
Људи су ме гледали с чуђењем, а онда је пришла нека жена и повела ме.

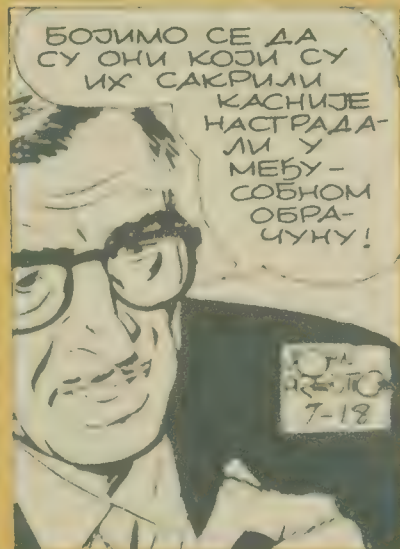

СРЕЋНО

РП КИРБИ ЛАЖНЕ ДИПЛОМЕ

"СВЕТ ЈЕ ПОЧЕО ДА СЕ ОКУП-
ЉА, ЧУВАРИ СУ СЕ ЗА ТРЕНУ-
ТАК ОКРЕНУЛИ..."

"ТО ЈЕ ДВОЈИЦИ НА-
ПАДАЧА БИЛО СА-
СВИМ ДОВОЉНО..."

ЗНА-
ЛИ СЕ
КО ЈЕ
ДЕВОЈ-
КА?

НЕ! У ПУЖ-
ВИ КОЈА
СЕ СТВОРИ-
ЛА НА ЊУ
СУ СВИ
ЗАБОРАВИЛИ!

7-22

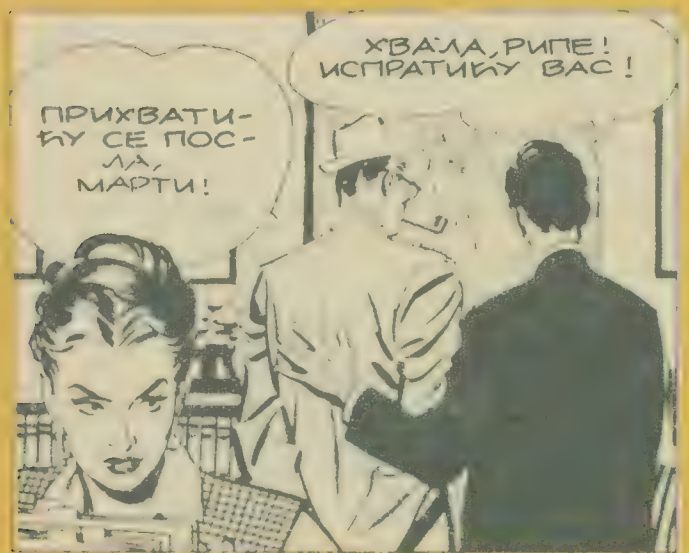
"БАНДИТИ СУ ОТЕЛИ ОБВЕЗНИ-
ЦЕ И ПОВЕЛИ..."

"И ДЕВОЈКА СЕ МИР-
НО УДАЉИЛА..."

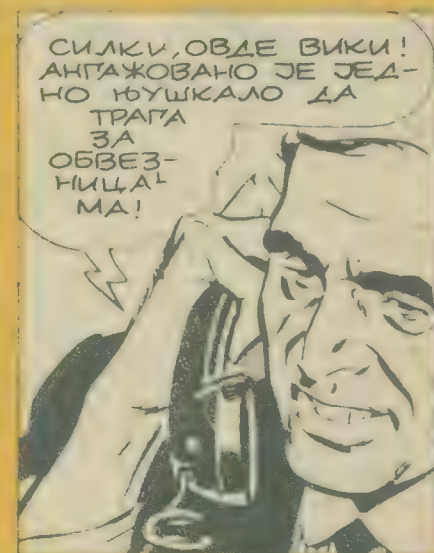

ЗНАЧИ, ТРЕБА ТРАЖИ-
ТИ И ДЕВОЈКУ И
ОБВЕЗНИЦЕ!

ПРИХВАТИ-
ЋУ СЕ ПОС-
ЛА, МАРТИ!

ХВАЛА, РИПЕ!
ИСПРАТИЋУ ВАС!

СИЛКИ, ОВДЕ ВИКИ!
АНГАЖОВАНО ЈЕ ЈЕД-
НО ЊУШКАЛО ДА
ТРАГА
ЗА
ОБВЕЗ-
НИЦАМА!

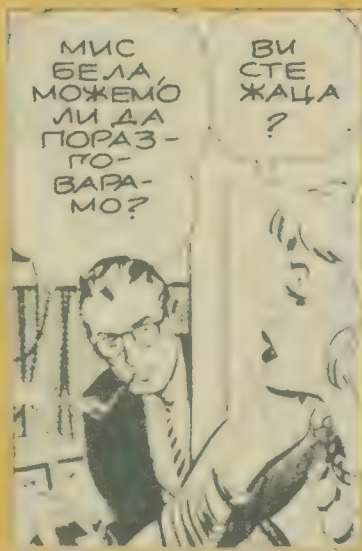
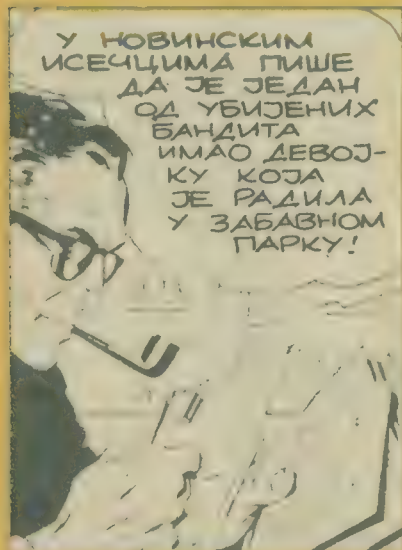
МАРТИ
СЕ УПРА-
ВО ДОГОВОРИО
С ДЕТЕКТИ-
ВОМ
РИПОМ
КИРБИ-
ЈЕМ!

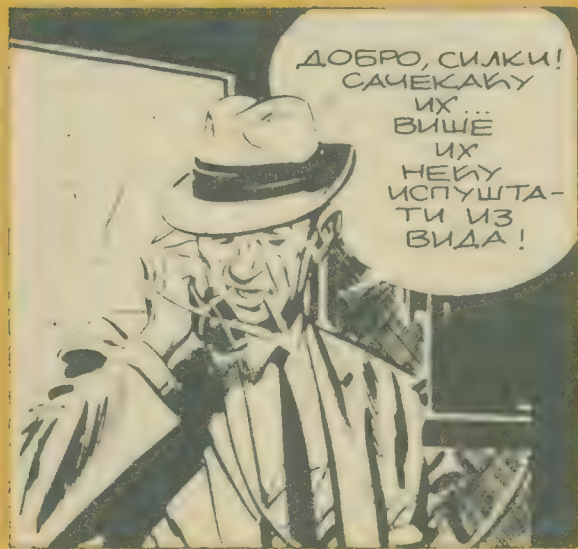
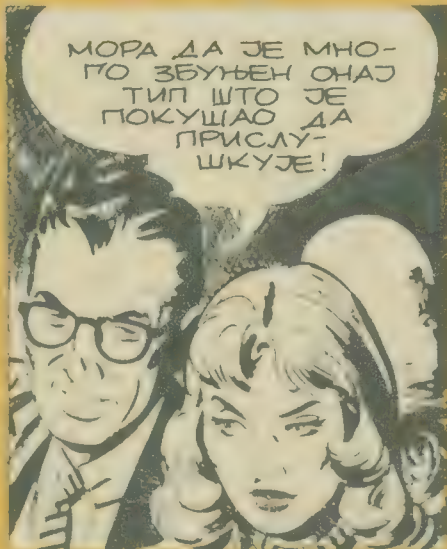
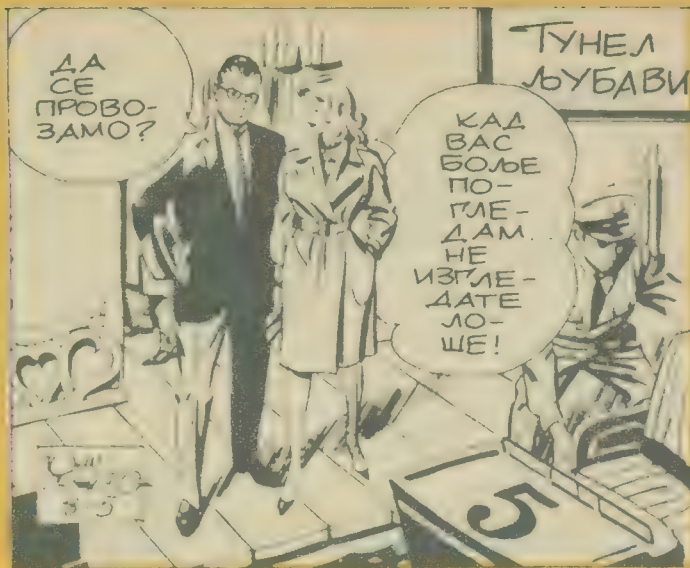
ХВАЛА, ВИКИ!
ПУСТИЋЕМО ТОГ
КИРБИЈА ДА ИХ
НАЂЕ ПА ЋЕ-
МО ИХ ОД
ЊЕГА
ОТЕТИ!

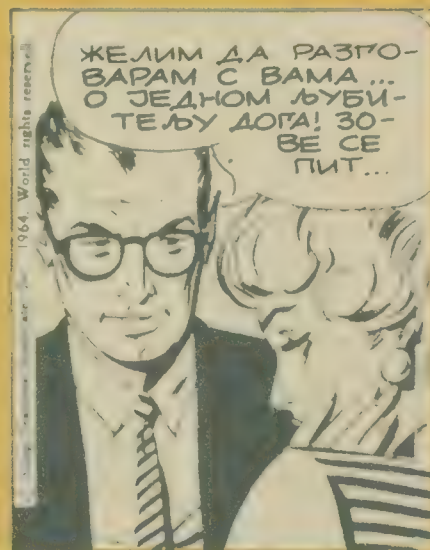
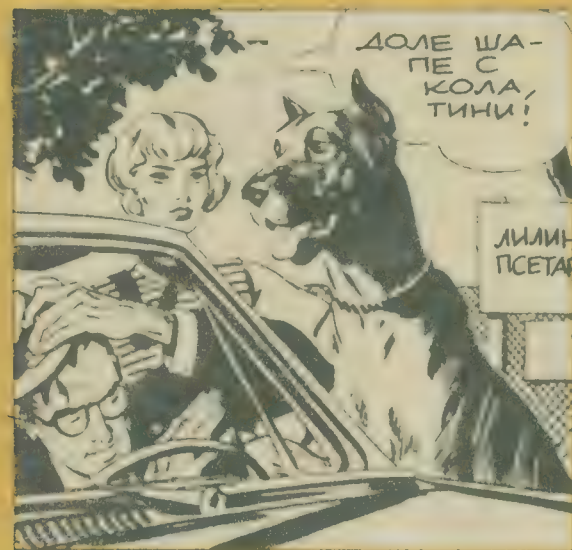
ХМ... ДА САМ
ЈА КРАДЉИ-
ВАЦ ГДЕ
БИХ ИХ
САКРИО?

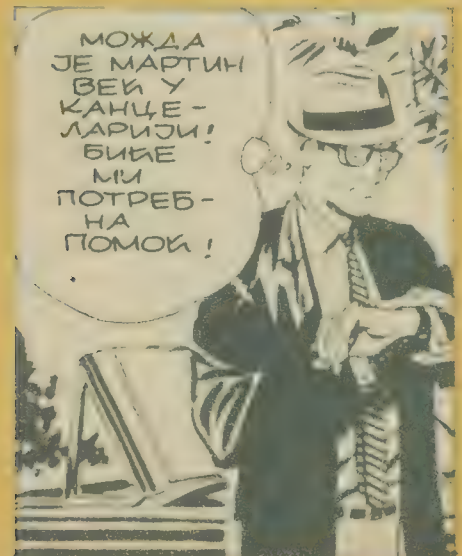

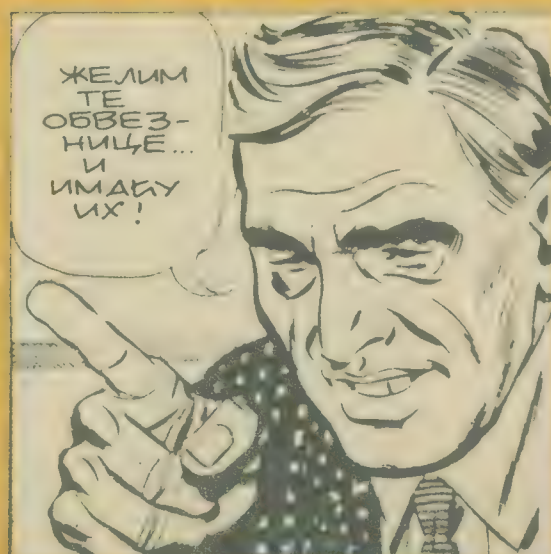
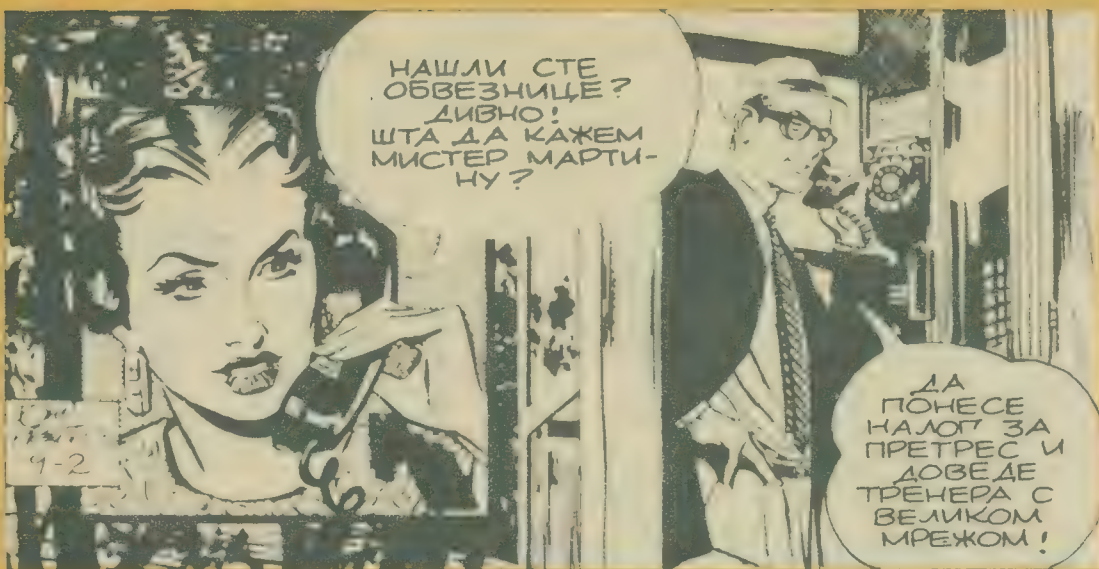

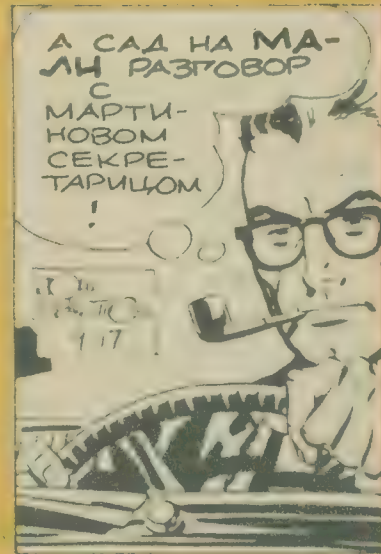

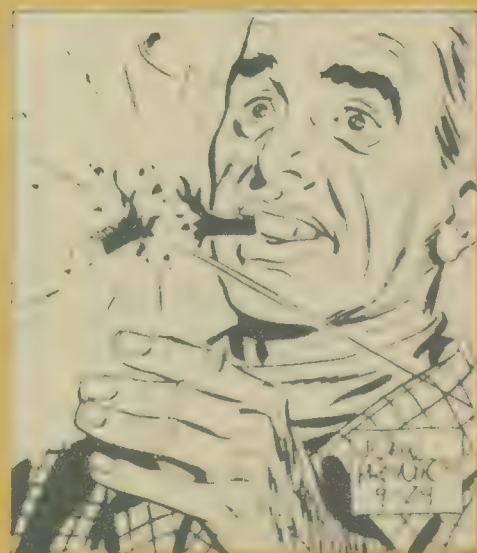
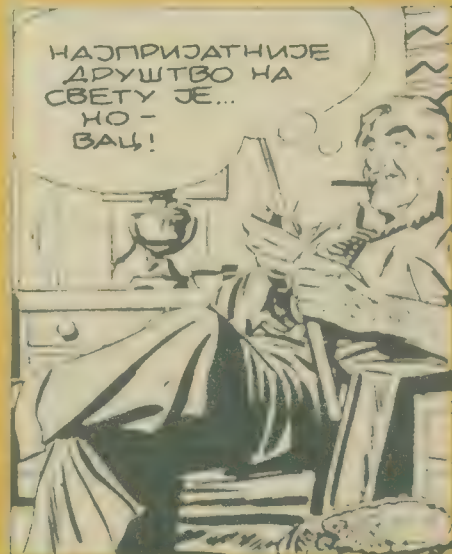

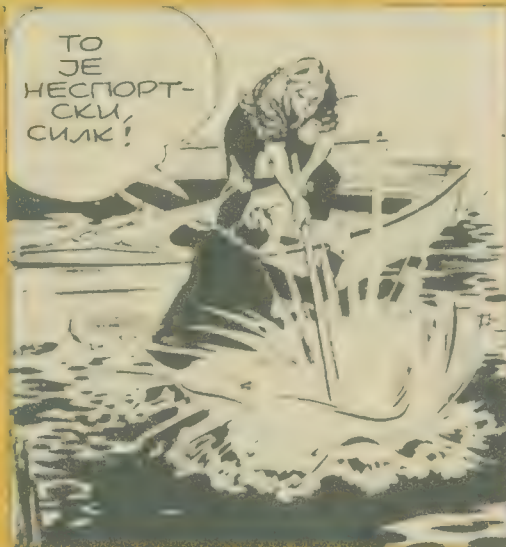

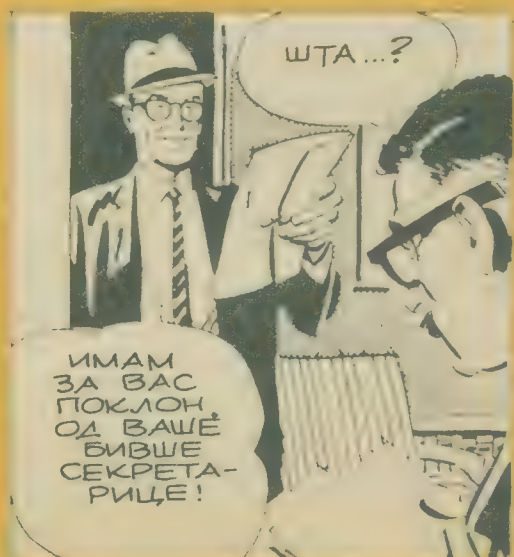

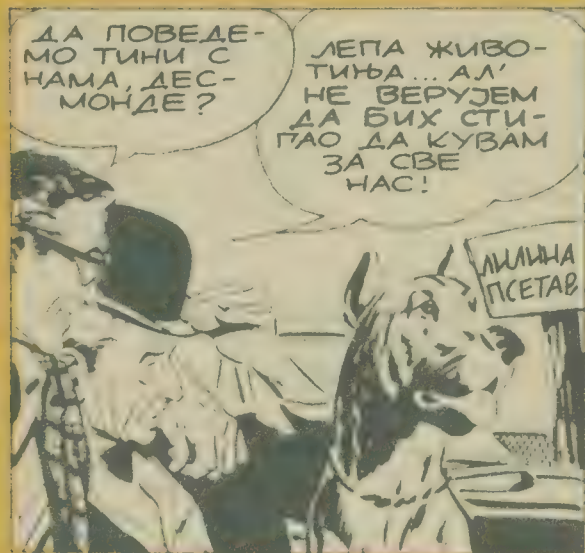
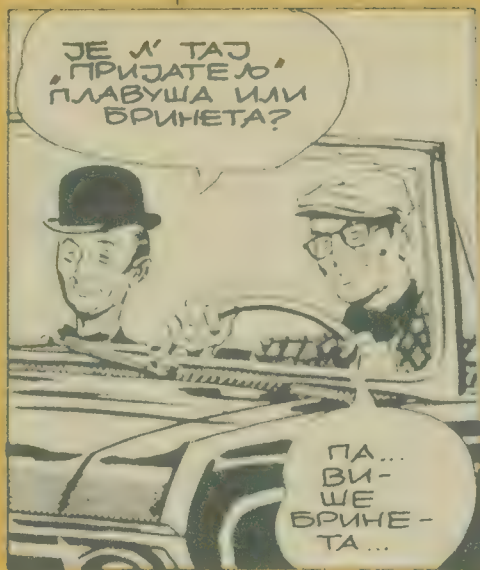

КЛИКЕРЧЕ

Дрнш:

БОКС МЕЧ

ТАТА,
ЈЕСИ ЛИ
МНОГО
ЗАУЗЕТ
?

АХА!

А ЧИМЕ СИ
ЗАУЗЕТ?

ЧИТАЊЕМ!

А
О
ЧЕМУ
ЧИТАШ
?

О ТОМЕ КА-
КО СЕ ПОДИ-
ЖУ ДЕЦА!

ЗАР ЈЕ
НЕКО
НАПИСАО
КЊИГУ О
МЕНИ?

О ТЕБИ БИХ
ЈА МОГАО
ДА НАПИШЕМ
ТУЏЕ КЊИГА!

И
ШТА У
ТОЈ КЊИ-
ЗИ КАЖЕ
О ВАСПИ-
ТАЊУ
ДЕЦЕ?

ПА...
ПИСАЦ ВЕРУ-
ЈЕ У
НЕСПУТАВА-
ЊЕ!

СВЕ
ШТО
ЖЕ-
ЛИМ
?

ТО ЗНАЧИ: ПУС-
ТИ ДЕТЕ ДА
РАДИ ОНО ШТО
ЖЕЛИ!

НИКАД
НИШТА
ПАМЕТ-
НИЈЕ
НИСАМ
СИО!

ЧЕКАО,
ДЕ-
НИ-
СЕ...

ТАЈ
ШТО ЈЕ
ТО НАПИ-
С'О МО-
РА ДА
ЈЕ
ГЕНИЈЕ!

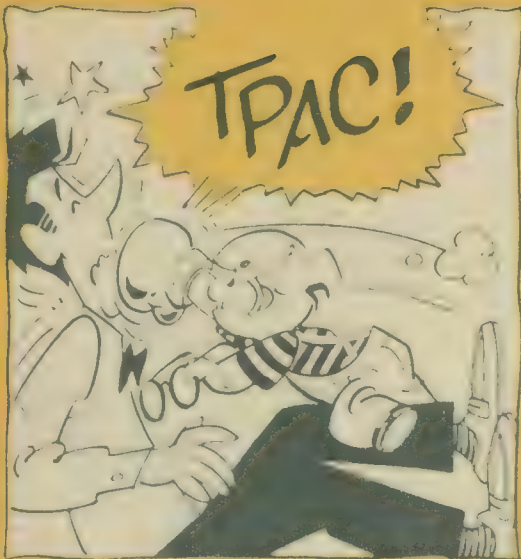
ОХ! ЈА
СЕ БАШ
НЕ СЛАЖЕМ...

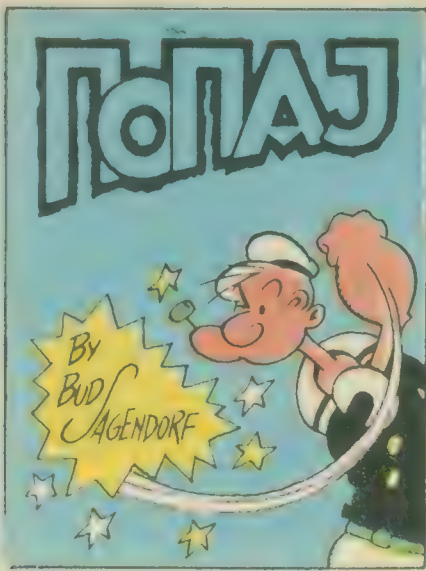
АЈДЕ
БАР
ДА
ПРОБА-
МО
ТАТА!

ДОБРО! А ШТА
БИ ТИ ТО ЖЕ-
ЛЕО ДА
РАДИШ?

ДА СЕ
БОКСУ-
ЈЕМ!

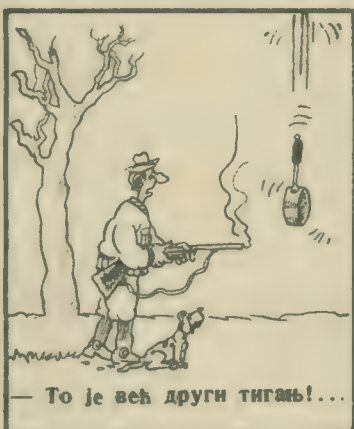

хумор

— Одећење за оптику, молим вас!

— То је већ други тигањ!...

— Зашто ме питаш да ли у граду гостује циркус?

— Фазан не може бити далеко, осећам му мирис...

— Ово вађење биће вероватно болно...

БУДИТЕ ДЕТЕКТИВ

Инспектор ОКАЦ поставља вам данас ову криминалистичку загонетку. Добро погледајте сваки детаљ на цртежима и пажљиво прочитајте сваку изговорену реч.

УХВАТИЋУ ЈА ЛОПОВА!

У једном слабо настањеном крају инспектор ОКАЦ је чуо неке крике и пожурио у помоћ. Једном старом човеку неко је украо пензију коју је управо примно.

ВИДЕО САМ ГА КАКО УЛАЗИ У ОНУ КУКУ!

НАПАДАЧ ЈЕ ПОБЕГАО, АЛИ СТАРАЦ, МАДА ВИДНО УЗБУЂЕН, ПРИМЕТНО ЈЕ ДА ЈЕ УШАО У ЈЕДНУ КУКУ...

...САМО ТРИ СТАНАРА!

УХВАТИЋУ ЈА ЛОПОВА, НЕ БИО ЈА ОКАЦ!

ДА! НЕМАМ НОВАЦА ДА УЗЕМ СЕКРЕТАРИЦУ!

КАЖЕТЕ ДА СТЕ ЦЕЛОГ ДАНА КУЏАЛИ ОВЕ ПОЛИСЕ?

ИНСПЕКТОР ОКАЦ СЕ НАЈУТИО И РЕШИО ДА ПРОНАЂЕ ЛОПОВА И НОВАЦ ВРАТИ СТАРЦУ. УШАО ЈЕ У ХОДИНИК ЗГРАДЕ...

СТАНАР ИЗ ПРИЗЕМЛА БИО ЈЕ АГЕНТ ОСИГУРАВАЈУЋЕГ ЗАВОДА И НА СТОЛУ ЈЕ ИМАО БЕЗБРОЈ ПОЛИСА...

ГА ЗАР СЕ ТО НЕ ВИДИ?

ВИ КАЖЕТЕ ДА СЕ ПЕРЕТЕ ВЕК ДЕСЕТ МИНУТА?

ШТА? ЈА ИЗЛАЗИО НАПОЛЈЕ? НИ СЛУЧАЈНО! ВЕК ВИШЕ ОД ЧАСА СНИМАМ НА МАГНЕТОФОНСКУ ТРАКУ ЈЕДАН ЕНГЛЕСКИ ТЕКСТ ДА ВИХ МОГАО ДА КОНТРОЛИШЕМ СВОЈ ИЗГОВОР!

НА ПРВОМ СПРАТУ ОКАЦ ЈЕ ЗАТЕКАО ЈЕДНОГ ЧОВЕКА КОЈИ ЈЕ ПРАО КОСУ. НА ПОД ЈЕ КАПАЛА ВОДА...

СТАНАР С ДРУГОГ СПРАТА БИО ЈЕ ЛУД ШТО ГА ЈЕ ИНСПЕКТОР ОКАЦ ПРЕКИНУО У РАДУ...

Шта мислите, драги читаоци, на ком се спрату налази лопов који је старом човеку украо пензију. Ако сте пажљиво погледали сваки цртеж вероватно сте приметили детаљ који је открио који од ове тројнице станара лаже. А ако нисте, погледајте решење на страни 31.

У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН СТРИП

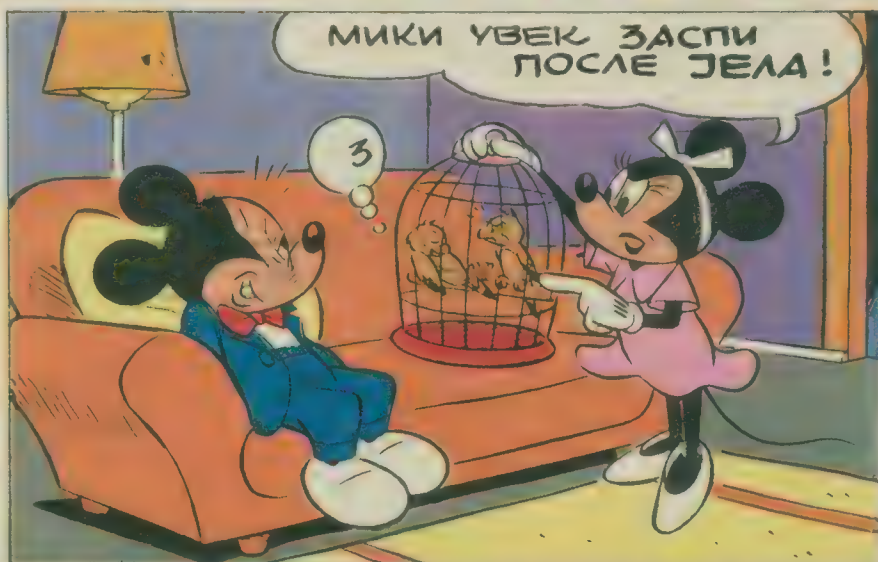
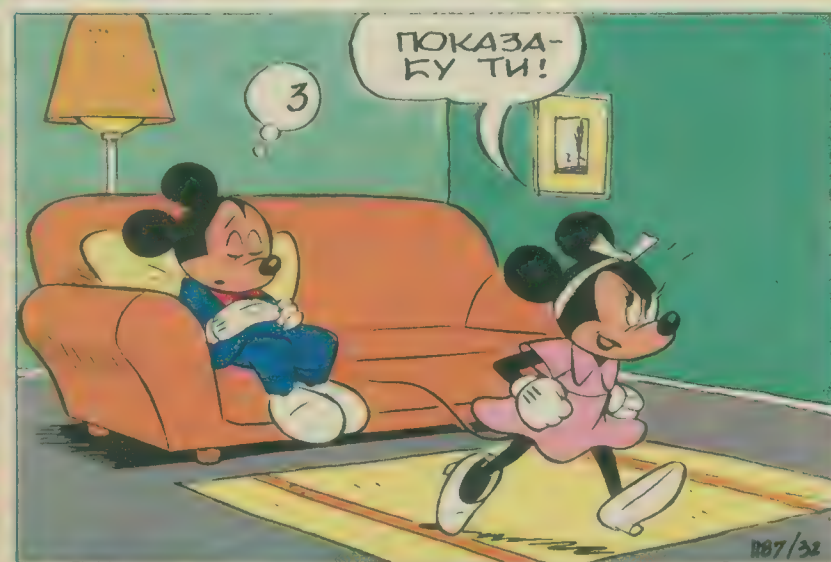

ФАНТОМ: "ИЗГУБЉЕНИ БЕОЧУГ"

WALT
DISNEY

МИКИ

СМРТОН

**ЧЕТВОРИЦА ЉУДИ КОЈИ СУ УКРАЛИ
ОКО ДВЕ СТОТИНЕ МАЛИХ ЗЛАТНИХ
ПОЛУГА НИСУ НИ САЊАЛИ ДА ЈЕ
ЊИХОВ ПЛЕН — РАДИОАКТИВАН!**

затворене а затим се предајте. Одмах ће вам бити пружена лекарска помоћ. Понављам: не отварајте сандуке! Додир с њиховим садржајем је смртоносан". Четири човека, као скамењени, загледали су се у лепо сложеноу хрпу блиставих златних и сребрних полуга близу врата.

Немам речи да кажем колико је опасна ситуација с којом се сукобљавамо — говорио је полицијски капетан Милер окупљеним репортерима. — Ако би то злато доспело у настанено подручје, резултати би били катастрофални. Највероватније је да су пљачкаши већ отворили сандуке и изложили се смртој дози радијације. Наш проблем је да уђемо у траг тим људима док они не озраче још неког. Све радио-станице емитују упозорења пљачкашима, али немамо начина да сазнамо да ли су они то чули, или поверовали.

Оставио сам капетана Милера и остале репортере и пошао да разговарам са шерифом Хебелом.

Његови људи су веслали по језеру и зарањали специјалне гајгерове бројаче у воду.

Хебел је стајао наслонен на своја патролна кола. Ње гове подбуле и црвене очи и знојава кошуља јасно су говорили шта преживљава.

— Зашто овде тражите? — упитао сам га.

Хебел се загледао у папирну чашу с кафом као да ће у њој видети одговор на моје питање.

— До јавола, не знам хоћемо ли у језеру ишта наћи, немам појма где су они веселници. Али, ми морамо да прегледамо све и да се надамо да ћемо их пронаћи док још има времена.

— Шерифе, мислим да имамо нешто. Бројач пишта!

Хебел и ја смо истовремено почели да трчимо поред обале. Још пре него што смо стигли до чамца, могли смо чути пиштање гајгера.

Стварно мислиш да ће то помоћи, Џексоне? — Умукни и пери, Гриф! Ја се бринем за све и није ми потребно твоје звоцање. Само ти пери.

— Али радио каже да не бисмо смели чак ни да погледамо ове полуге а ми их овде перемо и трљамо као бебе. Можда је Гриф у праву.

— Ја имам револвер којим могу рећи да није у праву. Хоћеш ли да се препиреш, Крејгеру? Ја

ра за испитивање енергије одговориће на остала питања.

Укључио сам свој репортерски магнетофон док је седокоси 70-годишњи научник почињао своју изјаву.

— Као што знате, лабораторија Овервају бави се првенствено испитивањем нуклеарне енергије. Однедавно се бавимо строго поверљивим истраживањима за Министарство одбране. За протеклу годину дана у оквиру тих истраживања изложили смо разне пlemenите метале углавном злато, али и нешто сребра и платине, високом степеноу зрачења. После зрачења, запечаћујемо полуге у челичне непропусне сандуке и шаљемо их у Канзас где их бетонирају и закопавају око десет метара испод земље. Злато које је јутрос украдено било је на таквом путу. Очигледно, лопови нису знали да је злато радиоактивно.

— Колико је опасно по живот? — упитао сам.

— Постоји више метода за мерење радиоактивности. У овом случају важни су реми, јединице за мерење биолошког дејства радијације. Што је више рема, мања је могућност да останете живи после излагања њиховом дејству. Испод 200 рема последице нису опасне. Између 200 и 1000 рема човек доживљава поткожна и унутрашња крварења разних органа. Инфекција се може брзо проширити ако се не лечи. Али, уз одговарајућу лекарску негу, човек може преживети радиоактивност до 1000 рема. Међутим, распон између 1000 и 5000 рема увек је смртоносан. Неколико часова после додир

са радиоактивним предметима долази до наглих промена у централном нервном систему. Долази и до сметњи у превима, стомаку и органима за дисање, кратак дах, повраћање, диареја, опадање косе, висока температура. Такви пацијенти обично не живе дуже од два дана. Ако жртва руком дотакне озрачени предмет, имаће тешке опекотине на оним деловима тела који су били у контакту с тим предметом, у овом случају са златом. Опекотине се развијају споро. Почињу као тешке опекотине од сунца а затим се све више погоршавају док месо потпуно не иструне.

Лонер је ухутао.

— Колику количину рема има украдено злато? — упитао сам.

— Између 2500 и 6.000 рема!

Кеј, дођите да чујете! — позвао је Крејгер своје пријатеље који су пред колибом разговарали о томе како ће једног дана, кад буду могли да изиђу из свог склоништа и продају злато, да троше свој новац. Џексон, Мороу и Гриф ушли су у колибу и окупили се око малог пластичног транзистора.

— Понављамо специјално обавештење. Људима који су украли злато на ауто-путу 74: сандуци обележени црвеним троугловима, што је међународни симбол за радиоактивност, садрже веома радиоактивно злато. Не отварајте сандуке! Не излажите се зрачењу и ни по коју цену не додирујте полуге! Оставите сандуке

и тапшао по рамену Вилија Џексона.

Неколико недеља пре овог догађаја Вили Џексон је са тројицом својих пријатеља саградио малу колибу поред реке у близини Бартона. Снабдели су је храном и дрвима за ложење, набавили транзистор и неколико боца вискија. Био је то ненасељен и миран предео, а пут који је дотле водио веома лош и готово непроходан. Вили је рачунао да ће ту моћи да склопи плен док га не пребаци на сигурније место.

Кад су сада стигли до колибе, извадили су из комбија три велика сандука и грозничаво почели да отварају запечаћене поклопце. У сандуцима се налазило око 200 малих златних полуга које су се пресијавале на јутарњем сунцу. Вили се сагао и узео једну.

— Богати смо! Богати смо! — викао је узбуђено.

Уреду шерифа Хебела у градићу Бартону злато је велика гужва. Хебел је седео за својим радним столом и одговарао на питања новинара када сам ја, репортер локалног листа, ушао.

— ...Једино што у овом тренутку сигурно знамо то је да су четири човека у комбију опљачкала камион натоварен златом на ауто-путу број 74. Убили су возача и побегли с товаром. Злато је пренешено из Лабораторије Овервају у Канзас. Доктор Лонер из Цент-

Резак пуцањ из пиштоља разлегao се кроз јутарњу тишину на ауто-путу број 74 у Њу Мексико и радио-апарат у камиону разлетео се у парампарчад.

— Ако се макнете, момци, следећи пут нећу гађати у радио. Руке на потиљак и гледајте преда се!

Возач камиона и његов помоћник нису имали избора. Док је човек с пиштољем пазео на њих, остала три нападача претоварала су терет из камиона у свој комби.

— Вили, све смо пренели! Хајдемо! — викнуо је један од пљачкаша човеку с пиштољем.

Док су се пљачкаши пеньали у комби, возач камиона дограбио је своју пушку која се налазила иза седишта. Опалио је према човеку којег су звали Вили, али је овај већ ушао у комби, протурио пиштољ кроз прозор и повукао ороз. Метак је погодио возача камиона право у главу.

Комби са украденим сандуцима кренуо је великом брзином, пљачкаши су журили да скрену с ауто-пута пре него што саобраћај постане гушћи. У овим јутарњим часовима камион који су опљачкали и њихов комби били су једини на друму.

— Успели смо, Вили! Ниси нас лагао! — викао је у одушевљењу један крупан човек који је седео позади

ОСНО ЗЛАТО

мислим да је оно упозорење лажно. Они хоће да се предамо јер не могу да нас нађу. Али, чак и да је упозорење истинито, никада нисам видео ништа што се ни је могло средити dobrим чишћењем.

Четири човека су наставила да перу златне полуге. Сквасили би сваку полугу, изрибали је сапуном и челичном четком и ставили да се суши на једном ћебету које су прострли поред реке. Река им је купала ноге, пресијавајући се од милиона ситних златних честица које су остајале у води.

Гајгерови сигнали у језеру нису нарочито јакки. Ја мислим да су плачкаши некако загадили реку која се улива у језеро. Или су се удогорили негде уз реку или су просто оставили сандуке у води. Једини начин да откријемо шта је у питању јесте да идемо уз реку према извору — капетан Милер је показивао рукама према планинском ланцу северо-западно од Бартон.

У реду, капетане. Али, желео бих да поведемо Џека Тедфорда. Он познаје ова брда боље од икога у Бартону.

Капетан је изненађено погледао према мени.

На пут нас је кренуло укупно петорица: Милер, Хебел, ја и два човека из екипе за деконтаминацију. Сви смо на себи имали специјална одела која не пропуштају зрачење. Хебел је био за вољаном. Повремено смо застајали да испитамо реку. Гајгерови сигнали су остајали исти што је говорило да је извор загађења узводније него што смо мислили. Милер је посвао због лошег пута и једва чекао зору како би могао позвати хеликоптере да нам помогну у тражењу.

Крејгер је први реаговао. Дочекао је прве јутарње зраке сунца уз повраћање и диареју. Очи су га пекле а осећао је као да му целе груди захвата пожар.

Друга двојица, Гриф и Мороу, хтели су да оду. Да оставе злато и да се предају.

Нико неће никуда отићи док ја не кажем, а ја не дозвољавам да идете. Почели смо овај посао заједно и заједно ћемо га завршити. То што Крајгер има трозницу не значи да ћемо сви умрети. Можда он има грип. Остајемо заједно као што је планирано. Још нисмо сигурни да је злато отровано.

Вили Џексон је смејући се изишао из колибе. Не,

неће они отићи, мислио је у себи. Сувише је тога преживео док није дошао до овог богатства. Осмеђујући се, нагнуо се, подигао једну полугу и пољубио је.

Хебел је довео цип до раскрснице. Даље се није могло колима. Ако су лопови тамо, морали су доћи неким од споредних путева преко брда.

Милер је позвао базу у Бартону и наручио да један хеликоптер почне да прегледа предео. Проверио је своје оружје и рекао нам да идемо напред пешице. Ја сам излазећи из кола узео гајгеров бројач а Хебел је пребацио пушку преко рамена.

Крејгер је био мртав. Његова плућа више ни су издржала. Призор је био ужасан. Делови његовог тела који су додирнули злато били су црни од опекотина. Ноге које су стајале у реци изгледале су као препечене жобасице.

Гриф и Милер су лежали на прагу колибе. Још су били живи, али неће дуго издржати... Грифов нос је био потпуно изједен јер га је чешао руком, оном истом руком којом је дирао златне полуге, а та рука је

висила уз тело потпуно мртва. Мороу је изгледао нешто боље. Он није газио у реку, па су његове ноге биле поштеђене. Али, руке, све до рамена, биле су мучне, висиле су као две сагореле шибице.

Џексон још није хтео да верује. Вриштао је. Пуцао је у ваздух. Псовао. Шутирао Крајгерово тело као да ће оно од тога опет оживети. А онда је улетео у реку и хладна вода је ублажила ватру која му је јурила кроз жиле.

Били смо удаљени око 200 метара кад смо чули Џексонове пуцње. Кренули смо у том правцу. Угледали смо ловачку колибу и четири човека како леже око ње. Један од њих је још држао полугу злата у својој изгорелој руци. Померио се кад је чуо наше кораке. Подигао је лице и је је било ужасно унакажено и покуша да извади пиштољем. Хебел је одмах реаговао... Испалио је из своје пушке и човек с пиштољем се умирио. По изгледу остале тројице помислио сам како је његова смрт била лака.

Једино је Мороу још био жив. Његове опекотине су биле много блаже, али плућа су му била у таквом стању да је смрт била још само питање часова.

Ушао сам у болничку собу у којој је лежао Мороу. Чекали су да умре. Окупали су га и ставили мелем на његове опекотине, али случај је био безнадежан. Једино што је могло да му помогне био је морфијум. Ушао сам с малим магнетофоном. Хтео сам његову изјаву.

Џексон је крив — једва је говорио. — Није хтео да се одрекне злата. Чак ни после упозорења на радију. Рекао је да злато само треба опрати и да ће све бити у реду. Био је луд за новцем. Убио би нас да смо покушали да бежимо...

Сутрадан ујутру, Мороу је био мртав.

Екипе за детекцију још су у Бартону. Повремено јављају случајеве озрачења или опекотина код људи који зађу у загађено подручје. Срећом, све су то били мање тешки случајеви и нико више није умро. Неколико десетина грла стоке која је пила из реке морало је бити уништено а мртву рибу и животиње река и данас понекад избаци на обалу. Језеро је још загађено али ће се рашчистити за годину дана, тако су нам рекли.

Џек Тедфорд

Кад је чуо наше кораке, Мороу се подигао. Лице му је било унакажено.

ПРВИ ПРЕКО ОКЕАНА

ЗАБАВНИКОВ КВИЗ

Ако желите да проверите своје опште знање, овај квиз ће вам у томе помоћи. На свако од ових петнаест питања дата су по два или три одговора од којих је само један тачан. Ако их знате, честитамо! А ако пак нисте свезналица, одговори су ту, у дну стране.

Коријандер је:

- а) музички инструмент
- б) биљка
- ц) гелендер

1

Џејлон, острвска држава у Индијском океану данас се зове:

- а) Мадагаскар
- б) Бангладеш
- ц) Сри Ланка

2

Доживљаје Хаклбери Фина написао је:

- а) Марк Твен
- б) Харијет Бичер-Стоу
- ц) Џек Лондон

3

Џоџе Луис је био један од најпознатијих:

- а) цез-музичара
- б) боксера
- ц) кошаркаша

4

У Фиренци се налази статуа Давида, висока 5 метара, дело једног од највећих италијанских уметника. Његово име је:

- а) Микеланђело Буанороти
- б) Ботичели
- ц) Леонардо да Винчи

5

Познати композитор Гучино (1818—1893) био је по народности:

- а) Немац
- б) Италијан
- ц) Француз

6

Јединица електричног отпора зове се:

- а) ом
- б) ампер
- ц) волт

7

Највећи човеколики мајмун је:

- а) орангутан
- б) шимпанзо
- ц) горила

8

Како се Иран раније звао:

- а) Персија
- б) Асир
- ц) Тракија

9

Миопија је:

- а) губљење равнотеже
- б) далековидост
- ц) кратковидост

10

Главни произвођач кавијара који се добија од моруне, јесетре, кетиге итд, је:

- а) СССР
- б) Француска
- ц) Данска

11

Триполис и Бенгази су главни градови:

- а) Либије
- б) Сирије
- ц) Гвинеје

12

Атлантски океан први је сам у авиону прелетео 1927. године:

- а) Ричард Берд
- б) Чарлс Линдберг
- ц) Роберт Пири

13

Хидрометар је справа за мерење:

- а) водостања
- б) влажности ваздуха
- ц) количине атмосферског талога

14

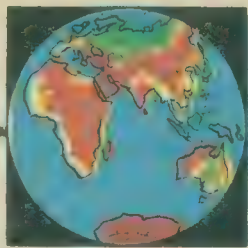
Помпеја, антички град у Италији, у подножју вулкана Везува, затрпан је вулканским пепелом

- а) 79. године пре наше ере
- б) 79. године наше ере

15

ОДГОВОРИ:

1. Коријандер (coriander) је биљка позната код нас и 15. 79. године пре наше ере.
2. Чарлс Линдберг. 14. справа за мерење водостања.
3. Персија. 15. кратковидост. 16. СССР. 17. ом. 18. горила. 19. Персија. 20. Персија. 21. СССР. 22. СССР. 23. Персија. 24. Персија. 25. Персија. 26. Персија. 27. Персија. 28. Персија. 29. Персија. 30. Персија. 31. Персија. 32. Персија. 33. Персија. 34. Персија. 35. Персија. 36. Персија. 37. Персија. 38. Персија. 39. Персија. 40. Персија. 41. Персија. 42. Персија. 43. Персија. 44. Персија. 45. Персија. 46. Персија. 47. Персија. 48. Персија. 49. Персија. 50. Персија. 51. Персија. 52. Персија. 53. Персија. 54. Персија. 55. Персија. 56. Персија. 57. Персија. 58. Персија. 59. Персија. 60. Персија. 61. Персија. 62. Персија. 63. Персија. 64. Персија. 65. Персија. 66. Персија. 67. Персија. 68. Персија. 69. Персија. 70. Персија. 71. Персија. 72. Персија. 73. Персија. 74. Персија. 75. Персија. 76. Персија. 77. Персија. 78. Персија. 79. Персија. 80. Персија. 81. Персија. 82. Персија. 83. Персија. 84. Персија. 85. Персија. 86. Персија. 87. Персија. 88. Персија. 89. Персија. 90. Персија. 91. Персија. 92. Персија. 93. Персија. 94. Персија. 95. Персија. 96. Персија. 97. Персија. 98. Персија. 99. Персија. 100. Персија.

7

ЕП О ГИЛГАМЕШУ — Сумери су били многобошци. Веровали су у бога неба Ануа, бога олује Еулила, богињу земље Ки и многе друге. Храмове су градили од опеке, повезане асфалтом. У унутрашњости била су многа удубљења-нише украшена цртежима, мозаицима и статуама богова. Из богате сумерске литературе сачувани су многи митолошки текстови. Најзанимљивији су мит о рају и еп о Гилгамешу, у коме се описују догађаји из живота Гилгамеша који је тражио чаробну траву бесмртности.

8

ЗИГУРАТИ — Сумерска уметност, која је свој највиши домет постигла у архитектури служила је углавном религији. Пошто су Сумери веровали да богови живе на небу, настојали су да им се што

10

ПРВЕ ТРГОВАЧКЕ КЊИГЕ — Сумери су били веште занатлије. Обрађивали су злато, сребро, олово, бакар и бронзу. Пошто се у Месопотамији осећао недостатак сировина, куповали су их од суседних народа. Развили су живе трговачке везе не само са суседним већ и са веома удаљеним народима. Сумерски бродови пловили су дуж Персијског залива па чак и до обала Египта и Кипра. На копну роба је преносена караванима. Писани знаци су им омогућили да воде прве трговачке књиге на свету

11

ВЕЛИКИ САРГОН — Саргон је био краљ суседне покрајине Акада, који је, покоривши Сумере и друге народе, основао моћну империју. У време Саргонове владавине почиње период великог сјаја Су-

Први календар

више приближе, па су због тога градили храмове са високим, степенастим кулама — зигуратима — од наслаганих опека. Скулптура је, напротив, била скромних димензија и углавном је представљала човека са рукама склопљеним у молитви.

9

ОТКРИЛИ СУ ТОЧАК — Сумерско писмо, које је било клинасто, дешифровао је астролог Тиро. Сумери су разликовали 4 самогласника и 14 сугласника. Писали су на глиненим плочицама. Систем бројева заснивали су на броју 60 а не на броју 10 као ми данас. Увели су у употребу и децималне бројеве и саставили први календар. Пронашли су точак и са њим направили и прва борна кола. Открили су како се праве легуре и изумели грнчарски точак који се сматра првом машином у историји.

мера, који ће се утасити после његове смрти. Упади варварских племена и сукоби међу градовима трају до 2125. године, када је главни град империје постао Ур. По мишљењу археолога Леонарда Вулија, Ур је изненада напуштен у V веку наше ере.

12

ПАД СУМЕРА — Сумер је на врхунцу своје моћи био за време треће династије Ура. Међутим већ тада је присутна стална опасност од варварских племена која су силазила са планина. После смрти краља Ур-Наму у Сумер продиру и семитска племена. Разједињени и ослабљени градови нису имали снаге да им се одупру. Ни настојања последњег владара Ибисина да се уједини са суседним Еламом нису уродила плодом. Око 2000. године пре н.е. Сумер је пао под власт вавилонског краља Хамурабија.

КРАЈ

ГРАНД ФАНК РЕЙЛРОУД

Никада се публика и критичари нису толико разилазили као у оцени музике америчке групе Гранд Фанк Рейлроуд (GRAND FUNK RAILROAD). Док им стручњаци већ годинама оспоравају скоро сваку вредност а успех ове агресивне групе објашњавају одличном рекламом, јаким озвучењем и вештим триковима публика купује њихове плоче. Досад је овај квартет стекао десет платинастих плоча.

ГФР је оформљен у Флинту код Детроита као трио и дуго је свирао незапажен. Преокрет је настао 1969. године када сусрећу старог колегу, младића са безброј идеја — Терија Најта. Он им постаје менаџер и продуцент и ускоро група почиње незадрживи успон. У рекордном року

блике. У тренутку највеће славе сензационално је одјекнула вест да Тери Најт раскида све везе са групом и тражи право на име Гранд Фанк Рейлроуд. Судски спор који је био неминован дуго је вођен и на крају Најт добија милионску одштету и оставља групу. Цела афера добила је нежељени публицитет и верује се да је то доста умањило популарност групе. Некако у то време прију се прикључује оргуљаш Крејг Фрост што донекле мења звук и оријентацију групе. Гранд Фанк се тада опредељује за сингл плоче, што се показало као веома паметно. У последње време њихове плоче са песмама: „Ми смо амерички састав“ и „Лискомошн“ не само да су биле на топ листама, него су групи донеле и прве две златне сингл плоче.

Треба казати и то да су критичари увек оцењивали њихову музику као баналну и „непрогресивну“. Можда треба поменути да је временом група музички напредовала, о чему најбоље сведоче њихове последње плоче. Њихов зенит је можда прошао и можда више никада неће „харати“ сценом као некада, али ће се памтити као састав који је најлакше и на најједноставнији начин зарадио пу блику. Зар треба бољи доказ од податка да је сваки од њихових десет албума платинаст.

Гранд Фанк Рейлроуд чине: Марк Фарнер (MARK FARNER) 25 година, гитара, клавир и певач; Крејг Фрост (CRAIG FROST) 26 година, оргуље, клавир и певач; Мел Шчечер (MEL SCHACHER) 23 године, бас гитара и Дон Брувер (DON BREWER) 25 година, бубњеви.

О ЗЛАТНИМ ПЛОЧАМА

Када су уведе златне плоче и „ко их је измислио“ тачно се не зна. Познато је, међутим, да је 1905. године тада популарна певачица Мари Хол (MARIE HALL) од компаније за коју је снимала добила, као признање за успехе, наруквницу украшену са седам малих златних плоча.

Забележено је да је први власник златне плоче био Глен Милер. Вођа великог оркестра добио је 1942. године то признање од фирме RCA VICTOR за милион продатих сингл плоча. Од тада је постала пракса да се додељују „златне плоче“. Касније су уведени и „златни албуми“. Они се у Америци додељују свакој ЛП плочи која направи на тржишту промет од милион долара. У Америци, такође, постоје и платинасте плоче. Оне се додељују за два милиона продатих сингл или милион ЛП плоча.

У Енглеској, која важи за друго по величини диско тржиште, златна признања се додељују за тираж од пола милиона сингл или 200 хиљада ЛП плоча. У осталим земљама различити су критеријуми за добијање златних плоча. Код нас таква признања додељују се за тираже од 100 хиљада сингл или 25 хиљада ЛП плоча.

До данас највише златних плоча има Елвис Присли. Првог јануара 1971. године он је имао 105 златних плоча. Тај број је сада већи.

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

ИДЕМ КАО ЧОВЕК
(WALK LIKE MAN)

Музика: Farnet
Текст: Brewer
Изводи група: GRAND FUNK RAILROAD

Девојчица ме унута шта ћу када
остарим,
постанем слаб и изгубљен.
Одговорих јој да ћу тек тада бити
зreo
и да ћу ићи гордо као петао до 99-те.
Ходам као човек, говорим као човек,
ходам као човек, можеш ме назвати
човеком.

Осећам да време лети
знам: у животу смирење може да
чека
све док сви моји дани не постану
исти!

А сада идем, чека ме моја
представа.

ПЕСМУ НЕДЕЉЕ: ИДЕМ КАО ЧОВЕК можете чути у понедељак 30. септембра ове године у емисији ВЕЧЕ УЗ РАДИО која се налази на I програму Радио-Београда од 20.00 до 22.00 часа.

СЛОБОДНО ПИТАЈТЕ

Радо слушах Кета Стивенса па бих волео да сазнам: како му је право име, где је и када рођен и називе свих његових ЛП плоча.

Чеда Цвијовић
Јастребацка 42
Врњачка Бања

Кет Стивенс (CAT STEVENS) рођен је у Лондону 21. августа 1948. године у грчкој иселиничкој породици као Стефан Георгију. До сада је изишло укупно девет Стивенсових албума:

MATTHEW AND SON (DECCA 1967); MONA BONE JAKON (DECCA 1969); WORLD OF CAT STEVENS (DECCA 1970); TEA FOR TILLERMAN (ISLAND 1970); BEST OF CAT STEVENS (DECCA 1971); TEASER AND FIRECAT (ISLAND 1971); CATCH BULL AT FOUR (ISLAND 1972); FOREIGNER (ISLAND 1973); BUDDHA AND THE CHOCOLATE BOX (ISLAND 1974).

ДИСКОГРАФИЈА ГРУПЕ GRAND FUNK REILROUD

ON TIME (CAPITOL 1969); GRAND FUNK (CAPITOL 1970); CLOSER TO HOME (CAPITOL 1970); LIVE ALBUM (CAPITOL 1971); SURVIVAL (CAPITOL 1971); E PLURIBUS FUNK (CAPITOL 1972); MARK, DON & MEL 1969—1971 (CAPITOL 1972); PHOENIX (CAPITOL 1973); WE'RE AN AMERICAN BAND (CAPITOL 1973); SHININ' ON (CAPITOL 1974).

Петком у Забавнику, а понедељком на Радио-Београду I, у емисији ВЕЧЕ УЗ РАДИО, најбољи певачи, ансамбли и хитови!

ЖИТ СТРАНА

Волимо
и његове налепнице...

Веселе налепнице
веселих бомбона
за
веселу децу

Kolinska

У последње време вас ретко виђам, господине Хејли — рекао је Герати док ми је стављао чашу пића на шанк.

— Нисам долазио месецима — рекао сам. — Сада је жена са децом отпутовала код мајке, па сам решио да навраћим и сетим се старих времена.

Бармен је донео пиће и себи и сео на високу столицу поред мене. У бару су једини посетиоци били човек и жена који су седели за столом у углу и ја.

— Све се много изменило — уздахнуо је Герати. — А за то је крив контакт.

Пог кацијом

Осмехнуо сам се с неверицом. Контакт је заиста изменио живот људи, али нисам знао зашто то погађа бармена.

— Некад су људи право с посла долазили овамо — наставио је он да се жали. — Гурали су се испред шанка, причали. То им је помагало да забораве на бриге. А ми смо увек били спремни да их слушамо и посаветујемо. Ми који радимо у баровима најбоље знамо како је човек усамљено и несрећно створење. Сада, после контакта, више не осећају потребу за друштвом. Знају да више не морају да се плаше највеће усамљености од свих — смрти — и осећају се сигурнијима.

Гератијеве речи су ме натерале на размишљање. Ја сам био типичан пример промене коју је контакт изазвао у људима. Некада сам сатима седео у бару и ћаскао с пријатељима, али у последње време ми се чини да постоје паметнији начини да се потроше паре. Мислио сам да сам се променио зато што имам породицу, али није тако. Ипак је за све крив контакт.

Осврнуо сам се око себе. Онај пар је још седео на истом месту. Жена се весело смејала. Питао сам се да ли они имају контакт. Свакако да га имају. Било је немогуће наћи некога без контакта.

Контакт се појавио пре три године, и за кратко време већина људи је имала бар по један. Сервиси за контакте отворени су свуда.

Поступак је био једноставан. Љу дима се ставе кациге на главу и, кад се укључи струја, мозгови међусобно откуцају податке. Све то траје само неколико минута — довољно да човек после смрти духом живи у свом партнеру с којим има контакт.

Као што сам вам рекао — наставио је бармен — људи су постали много пажљивији један према другима. Знају да ће живети и после смрти и воде рачуна да се нешто не деси њиховим контактима, јер то би значило и њихову смрт... Господине Хејли, јесте ли ви некога већ примили?

— Јесам. Отац ми је умро пре годину дана, с њим сам имао контакт. Било је много лакше него што сам очекивао. Само десетак дана на осећао сам се помало нелагодно. Касније смо се лепо привикли један на другог. Иначе, мисли се не мешају. Тачно се зна шта мисли и осећа мој отац, а шта ја. Чак и кад један прими више особа, за сваког од њих постоји засебан део мозга.

Герати и ја смо још дуго разговарали о контактима. Сложили смо се да је то ипак велика ствар. Није нам било јасно како смо толике године могли да се миримо с миш-

Фантастична прича

ЏОН БРАНЕР

САЖАЛИО САМ СЕ НА МАКА ЈЕР ЈЕ БИО БЕЗ ИЈЕДНОГ ПРИЈАТЕЉА. ИАКО ГА ДОТЛЕ НИСАМ ПОЗНАВАО, ПРЕДЛОЖИО САМ МУ ДА ОДЕМО У СЕРВИС И ДА ТАМО УГРАДЕ КОНТАКТ ИЗМЕЂУ НАС ДВОЈИЦЕ.

љу да је, кад умremo, с нама свршено заувек.

Разговор је покренуо човек који

— Наравно да имам.

— Ја га више немам — рекао је сав очајан. — Мери ме је избрисала.

ПОСЛЕДЊИ УС

је ушао у бар. Лице му је било љутито и истовремено веома тужно. Не одговоривши на Гератијев поздрав, пошао је право према оном пару у углу. Жену сам тек сад могао јасно да видим. Имала је око четрдесет година и лепушкasto лице. Кад је угледала дошљака, лице јој се искривило у гримасу страха. Човек који је с њом седео придигао се са столице, као да хоће да је одбрани.

Описани Мак

— Изгледа да ће бити гужве — рекао је Герати. — Не могу да се сетим кад сам последњи пут видео тучу у бару.

Устао је и мало се приближио гостима, како би био спреман да сваког тренутка интервенише.

До мене је добро дошљаков глас:

— Ти си ме отписала, Мери! Јеси ли? — викао је очајно.

— Слушај — умешао се други човек — ако и јесте, то је њена ствар.

— Да, Мак, отписала сам те — тихо је рекла жена. — Ти си сам за то крив.

Нисам могао да видим Маково лице, али ми се по његовим покретима чинило да ће сваки час зграбити жену за врат.

Жена и њен пратилац су на брзину платили пиће и изишли из бара. Мак је стиснутих песница остао да гледа за њима.

Кад је приметио да га посматрам, пришао ми је. Лице му је имало трагичан израз. Наручио је пиће и сео.

— Знате шта ми се десило? — упитао ме је.

Слегнуо сам раменима.

— Жена вас је оставила?

— Много горе од тога. Та жена је прави ђаво... Имате ли ви контакт?

Било ме је стид. Овај човек није имао ниједан контакт, а ја сам имао три: са својом женом, младим братом и једним другом из колеџа. Кад ми је Мак Вилсон испричао тужну причу о свом животу без пријатеља, нисам више могао да издржим. Знајући да ће се жена љутити што стваравам контакт с непознатим људима, предложио сам Маку да створи са мном контакт, али само привремен, док не нађе неког за стално.

Ујркос ојомену

Невероватно како се овај човек одједном променио. Зграбио ме је за руку и просто извукао на улицу.

Пристао је на све услове које сам му поставио: да контакт не буде обостран и да буде привремен. Био је срећан. У најближем сервису за контакте није било гужве, па смо били готови за пола сата. Био сам задовољан што сам помогао том несрећнику.

Мак је предложио да одемо не-

пробудио видео сам да Мак спава на каучу у трпезарији.

Док сам се питао шта то значи, одјекнуло је звоно на вратима. Кад сам отворио, угледао сам Мери, бивши Маков контакт. Није сачекала да је позовем. Сама је ушла, натерала ме да седнем и сама узела столицу.

— Мак ми је ноћас јавио да је с вама створио контакт. То је страшно. Осећам се дужном да вас спасем од те напасти.

Ја сам је гледао збуњено. Видећи да не схватам, наставила је:

— Сигурно сте читали ону познату причу о човеку који је спасавао давленика, а овај га из захвалности свуда пратио у стопу, дошађивао му и на крају се уселио у његов стан. Ето, такав је Мак. Зато и нема ниједан контакт. Свима је дозвољено. Ја сам га трпела три месеца, али више нисам могла.

Уто је у собу ушао Мак. Разбеснео се кад је угледао Мери.

— Напоље! — почео је да виче. — Мало ти је што си ме оставила на цедиљу, већ хоћеш да наговориш на то и јединог мог пријатеља.

Нисам знао шта да кажем. Глава ме је ужасно болела. Најзад сам рекао:

— Учинио ми се да сам видела Мака како нас прати — рекла је.

— Немогуће — разuverавао сам је. — Знаш да је он остао код деце.

Пут до биоскопа прешли смо ћутећи. Жена се стално освртала.

— Хајде да се вратимо кући — рекао сам најзад. — Тако ћемо бар видети да ли нас је Мак стварно пратио.

— Глупости — рекла је моја жена. — Замисли како би се Мак осећао кад би схватио да му не верујемо.

Тако смо ипак ушли у биоскоп и сели на своја места, не мислећи више на Мака. Одједном, угледао сам га: седео је неколико редова иза нас. Видећи да сам га препознао, устао је и пошао ка излазу. Зграбио сам жену за руку и потрчали смо за њим.

СТИГАО сам га на улици и почео да вичем:

— Ведниче! Је ли то пријатељство о којем си ми причао?

— Жао ми је — правдао се Мак. — Хтео сам само да се уверим да је с тобом све у реду. Жао ми је што су деца остала сама, али...

Више га нисам слушао. Пошли смо према колима, а он је остао на

плочнику са оним одвратним тужним изразом на лицу. Није ми га било жао.

— На мене више немој да рачунаш — довикнуо сам му. — Већ су тра ћу отићи у сервис и отписати те.

Саг је касно

Те ноћи нисам могао да заспим. Размишљао сам о Маку. Питао сам се да ли сам поступио исправно. Осећао сам се чудно. Нешто се дешавало са мном. Са ужасом сам схватио: Мак је већ живео у мени! Убио се!

Ухватила ме је паника. Нисам знао шта ћу са собом. Мака више нисам могао да се ослободим. Његове мисли су упорно понављале: „Предухитрио сам те! Хтео си да ме избегнеш, али сад је касно!“

Тада сам схватио зашто су Мери и многи пре ње избрисали Мака без његовог знања. А ја сам му, будала, рекао шта ћу учинити!

Сада, кад су Макове мисли биле са мном, могао сам да видим колико ми је лажи напричао. Лагао је да је био сироче и да је одрастао по домовима, без пријатеља. Имао је много пријатеља, али су га један по један остављали.

Макове мисли биле су тако јаке да нисам могао да их се ослободим. Присуствовао оца нисам осећао, али с Маком је било другачије.

... Сада, за сваки случај, носим револвер, не идем на посао, а жену не пуштам из вида. Што је сигурно, сигурно је. Сад ћемо, као сваког дана, да пођемо у посету мом брату, да видимо да му се није нешто десило и да га опоменемо да се чува. После ћемо отићи код мог друга из колеџа и покушати да га одвратимо од тог опасног пута авионом.

Али, мучи ме једно: понекад ћу, наравно, морати да спавам, а шта ако се њима за то време нешто деси?

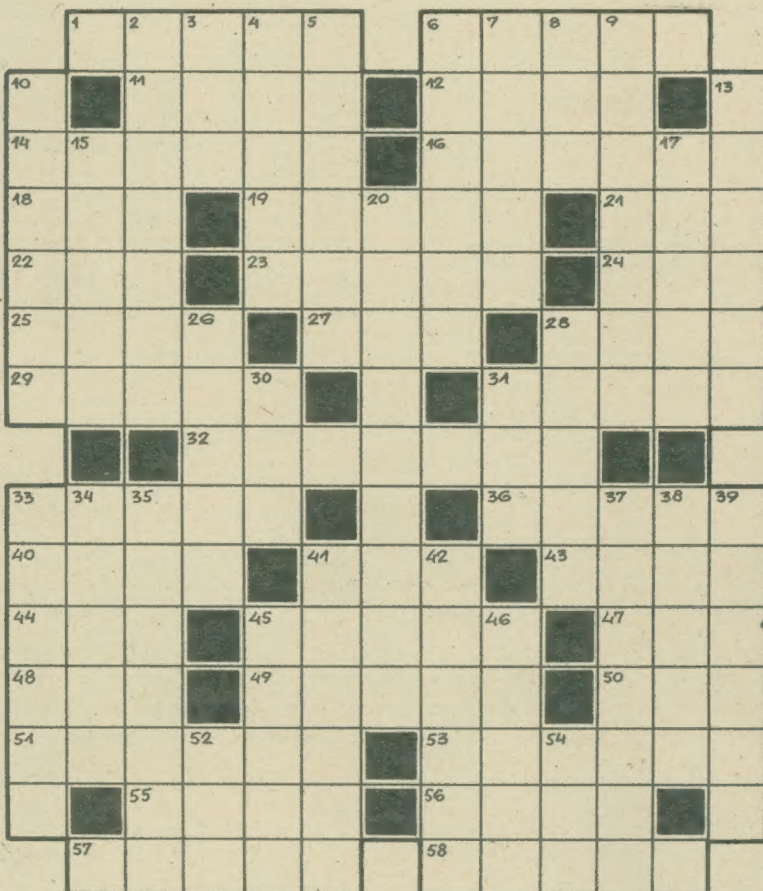
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) врпца, 6) једноставан, 11) прибор за рад, 12) наш позоришни и филмски глумац (Марковић), 14) однос пређеног пута према времену да се пређе тај пут, 16) огранак, 18) град у Француској, 19) микроскопска једноћелијска праживотиња, 21) холивудска филмска глумица (Гарднер), 22) коњи, 23) посуда за умивање, 24) недељне информативне новине, 25) име од миља за сестру, 27) птица тркачица, 28) сукоб око чега, 29) занос, 31) верни, 32) бања у Хрватској, 33) узбуна, 36) сарадник у послу, 40) већа водена површина, 41) домаће говече, 43) опера Ђузепе Вердија, 44) лука у Израелу, 45) мушко име, 47) планина у Србији, 48) краљ из индијског епа „Махабхарата“, 49) морска риба, 50) црна креда, 51) геометријски лик, 53) папир за упијање мастила, 55) хемијски елемент, 56) совјетска шахисткиња (Гаприндашвили), 57) вал, 58) борилиште.

УСПРАВНО:

2) неслагање, 3) везник, 4) вештачки прокоп, 5) козачки поглавица, 6) пробијање, 7) радио-локатор, 8) песма узвишеног садржаја, 9) становница села, 10) подручје, 13) наш државни репрезентативац у кошарци, 15) витез, 17) ваздушно превозно средство, 20) поступни развитак, 26) предсобље, 28) одећа, 30) речна риба, 31) орган чула вида, 33) завештање, 34) пословна просторија, 35) наш сликар (Стојан), 37) италијански сликар („Венера“), 38) женско име, 39) град у Пакистану, 41) хемијско једињење бора, натријума и кисеоника, 42) угледна жена, госпођа (турц.), 45) десна притока Саве, 46) напрезање, 52) немачки филмски глумац (Хари), 54) друге.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) круг, 4) АПА, 7) аков, р, 19) кориорани, а, 11) Ерол, 13) ата, 14) драг, 16) поруб, р, 18) мокра, б, 19) биметал, х, 22) Пот, 24) Тибар, 25) бик, 27) Ивка, 29) Кан, 30) Прел, 31) сликар, 32) Курепа, 33) тава, 34) оке, 36) Едип, 37) Есо, 38) оборри, 40) Аса, н, 41) трибина, к, 43) цимет, а, 45) Аскот, 48) Икар, 49) оро, 51) „Тано“, к, 52) десничари, к, 53) алат, 54) Ади, 55) Анка.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Македонска 29. Директор НИП „ПОЛИТИКЕ“ Милољуб Лазаревић.

Главни и одговорни уредник „Политикиног забавника“ Живорад Стојановић, технички уредник Владислав Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 176,00 дина, полугодишња 88,00 дина, тримесечна 44 дина. Претплата за иностранство: годишња 352,00 дина, полугодишња 176,00 дина, тримесечна 88,00 дина. Уплате на текући рачун број 60801-601-822. Годишња претплата у иностранству: ДМ 60.—, Долар 24.—, Ф.ф. 112.—, Ш.фр. 70.—, Ш.кр. 102.—. Девизне уплате из иностранства слати преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-628-292-32000-000-00054. Поштански факс 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу изјаве Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. 1. 1973. године не плаћа се порез на промет.

Богата ризница одговора на многобројна дечја питања

Ова дивна књига неопходна је потреба сваког ученика јер пружа читав низ сазнања о свету који га окружује. Прилагођена је свим ђачким узрастима. То је књига која може да се чита редом, или без реда, по сопственом избору, забаве или сазнања ради.

„ХИЉАДУ ЗАШТО — ХИЉАДУ ЗАТО“ је поучан, забаван, користан и пре свега информативан приручник.

Књига је писана једноставно и популарно, на 483 стране двостубачног текста, формата 28,5 x 20,5 см. луксузно је опремљена и богато илустрована, у тврдом повезу са пластифицираним корицама.

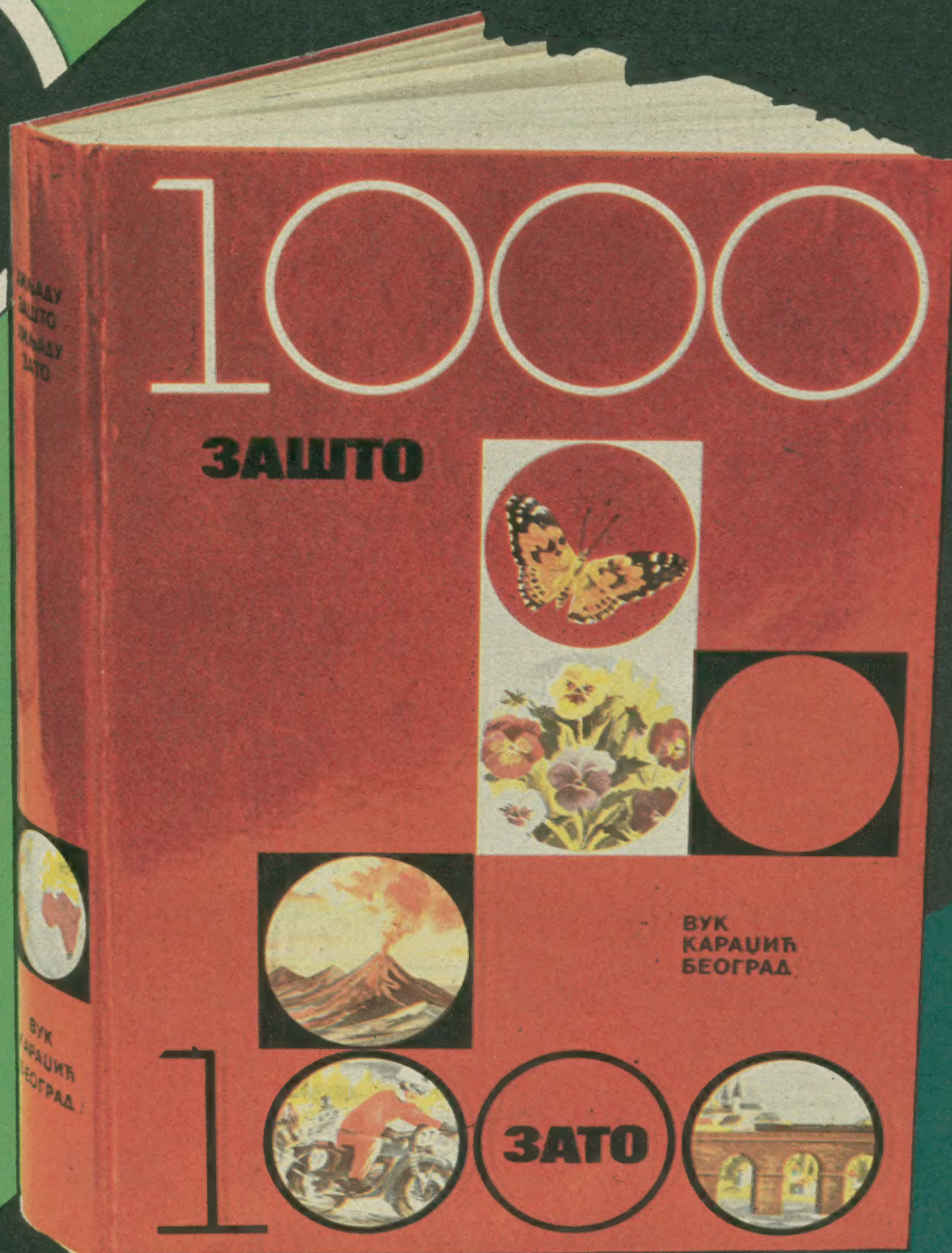
Купци из Београда могу подићи књигу сваког радног дана до 19 часова у предузећу „ВУК КАРАЏИЋ“, Краљевића Марка бр. 9.

Цена књиге је 180.— динара. Може да се купи за готово и на отплату. КУПЦИ „ПОЛИТИКИ-

НОГ ЗАБАВНИКА“ УЖИВАЈУ ПОПУСТ ТАКО ДА КЊИГУ ДОБИ-

ЈАЈУ ЗА 150.— ДИН

Сва обавештења можете да добијете на телефон 620-371.

ЗАШТО

ИП
»ВУК КАРАЏИЋ«
11001 БЕОГРАД,
Краљевића Марка бр. 9

ПОРУЧБЕНИЦА

Овим неопозиво купујем књигу „1000 ЗАШТО — 1000 ЗАТО“ по цени од 180.— дин. ЗА ГОТОВО — ПОУЗЕЋЕМ ПО ПОВЛАШЋЕНОЈ ЦЕНИ (плаћање поштару приликом пријема књиге).

НА ОТПЛАТУ у 6 месечних рата почев од _____ 1974. год. Рате ћу уплаћивати редовно по пријему рачуна и уплатница. У случају спора признајем надлежност II општинског суда у Београду.

Презиме и име занимање _____

Адреса стана пошт. број и место _____

Назив и адреса радне организације _____

(Печат и потпис овлашћеног лица)

Овера о запослењу

Поруцбеница се оверава само при куповини књига на отплату. Пензионери уместо овере прилажу одрезак предпоследњег чека од пензије.

(Својеручни потпис купца)

ЗАТО

ПОЛИТИКИ
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Граин Забавник,

ЗА ЧОБАНЕ И ГОСПОДУ

Молим те да у Малој пошти напишеш кад је и где почео да се игра голф.

Ванчо Стојчевски,
Титов Велес

Дуго времена голф је сматран као искључиво шкотска игра. Али, временом он је постао омиљен на свим континентима; у САД има око 6000 терена за голф, у Великој Британији 2000, Аустралији 1500, Канади 700, Новом Зеланду 400, Јапану 100, Француској 80 итд.

Око 1100. године један шкотски пастир је прекрћивао време убацијући помоћу свог штапа шљунак у зечију јаму. Пошто му је то постала свакодневна забава то-

XVIII века када је створен и први голф клуб „Единбуршко друштво“. Краљ Вилем IV није делио предрасуде својих предака и сам је основао чак и други клуб.

Голф се проширио по целом свету али су га у почетку претежно играли људи из виших слојева. Данаас, међутим, он постаје све омиљенији код свих, па и код чобана.

Голф је јевтин и једноставан спорт. На терену за ову игру има 18 рупа распоређених на простору од шест километара. Сва вештина се састоји у томе да се лопта за голф уз што мање удараца убаци у рупу од 10 сантиметара у пречнику. Од полазне тачке до рупе треба савладати више природних и вештачких препрека. За ударање лопте у току игре употребљавају се три разне врсте штапова.

ШЕКСПИР И ПОРЕКЛО БИЛИЈАРА

Интересује ме кад се и где почео играти билијар.

Мехмедалија Нефић,
Сарајево

Сматра се да билијар потиче из Италије и Француске. Још у XVI веку играо се на двору Карла IX, а Луј XIII и Луј XIV имали су посебну собу за билијар. Шира публика није смела играти билијар све до XVIII века. Од тог времена он се појављује у јавним локалитетима. Француски играч Монго изумео је кожне капице за штапове

1820. године, а други француски играч, Монген, усавршио је ову игру и играо по целој Европи. Касније се билијар раширио по свим земљама. Прво светско првенство одиграно је у Њујорку 1773, а 1923. године основан је Међународни савез аматера за играње билијара

у Паризу. У Шекспировој драми „Антоније и Клеопатра“ говори се на једном месту како Клеопатра жели да одигра једну партију билијара. Због тога су неки сматрали, што је погрешно, да билијар потиче из старог Египта.

ЈЕЛЕНИМА ЈЕ СВЕ СИВО

Занима ме да ли животиње разликују боје.

Горан Симоновић,
Јајце

Научници су годинама вршили разне опите са животињама да би утврдили да ли оне разликују боје. Ево њиховог закључка: јелени су потпуно слепи за све боје. Њима је свака боја — сива. Међутим, мачке одлично разликују црвену и зелену боју. Са псима је сасвим другачије. Приликом експеримената пси су показивали извесне знаке да распознају боје док у неким другим тестовима те разлике није било. Научници су утврдили да то

зависи од угла под којим светлост пада на одређени предмет који пас посматра. Док је већина научника вршила опите само са једном врстом животиња, др Дуктер са универзитета Минстер у Немачкој, вршио је опите са више разних врста животиња, од мајмуна до зебре. Закључио је да мунгос, познати убица змија, одлично распознаје све боје, опосум је потпуно неосетљив на боје, док жирафе не разликују зелену од наранџасте. Мајмуни су показали велику способност у распознавању готово свих боја и бољи од њих су једино мунгоси.

А како је са птицама? Патке, гуске и друге птице распознају црвену, зелену и жуту боју, док сова распознаје плаву и љубичасту. Доктор Дуктер је такође утврдио да домаћи голуб не види ништа ако му се преко очију стави плави филтер. То плаво слепило птица, то јест њихова способност да виде плаву светлост, доказано је на следећи начин: научник је узео пи-

лиће и пустио их у једно одељење где је било доста хране. Само на појединим местима пуштао је плаву светлост која је осветљавала извесну количину хране. Пилићи су брзо појели сву храну осим оне која је била осветљена плавом светлошћу. За пилиће, а и за друге птице, делови осветљени плавом светлошћу су потпуно црна места и они ту нису могли да виде ништа.

лико се извештио да су му пријатељи почели завидети и покушали су да га подражавају.

Тако је настао голф који је убрзо постао врло популаран. Његов успех је чак био толики да су се власти почеле бринути, па је 1447. године краљ Јаков II који је владао Шкотском, анатемисао овај спорт зато што је одвраћао његове поданике од ратних вештина.

Али, и поред овога, људи су га потајно играли све до средине

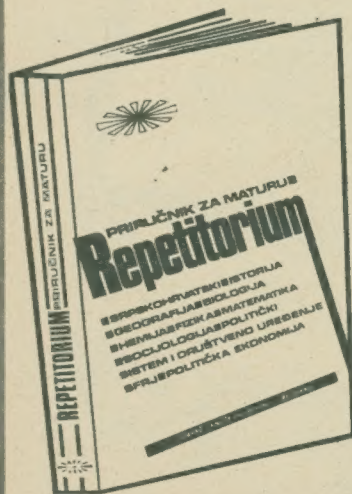
БУДИТЕ ДЕТЕКТИВ...

решење
загонетке: **УХВАТИЋУ
ЈА ЛОПОВА!**

Станар са другог спрата лагао је кад је тврдио да цео час није излазио из собе јер је уз помоћ магнетфона учио енглески. Инспектор ОКАЦ је одмах приметно јер микрофон није био укључен у струју.

УЧЕНИЦИ — СРЕДЊОШКОЛЦИ! ЦЕЛА МАТУРА У ЈЕДНОЈ КЊИЗИ!

Са приручником за матуру — репетиторијумом — у коме је прегледно и сажето изложено градиво из српскохрватског језика, географије, историје, биологије, хемије, физике, математике, социологије, политичке економије, политичког система и друштвеног уређења СФРЈ по наставним плановима од I до IV разреда.

Ово је ново, прерађено и допуњено издање на коме је радила група познатих педагога, тако да РЕПЕТИТОРИЈУМ представља јединствен приручник за успешно обнављање градива у току школске године, а посебно у време припремања завршног испита школе — матуре.

Репетиторијум можете добити поужећем, по цени од 60.— дин. ако пошаљете писмо или дописницу са наруџеницом на НЧП „КЊИЖЕВНЕ НОВИНЕ“, Француска 7, 11001 Београд, пошт. факс 23.

$$\log x = \cos 60^\circ \\ \Rightarrow x = \sqrt{10}$$

**КАКО СЕ
РЕШАВАЈУ
ЗАДАЦИ ИЗ
МАТЕМАТИКЕ**

Лако и брзо можете и сами научити из књига „ИЗРАБЕНИ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ“. Нудимо вам четири књиге које садрже целовиту израду свих задатака из математике за гимназије, техничке и остале средње школе (I књига — Алгебра за I разред, II књига — Алгебра за II разред, III књига — Тригонометрија и алгебра за III разред и IV књига — Аналитичка геометрија, низови, диференцијални и интегрални рачун и стереометрија за IV разред). Наручите дописницом или писмом са назнаком које књиге желите на адресу: МАТЕМАТИКА — 71001 Сарајево, п.п. 64. Књиге ћете одмах добити и платити поштару кад вам донесе (поузећем). Цена сваке књиге је 60 динара. Ко наручи све четири књиге заједно, платиће свега 190 динара!

УСКРО!

**Микијев
ЗАБАВНИК**

НОВИ ЛИСТ

У ИЗДАЊУ

**ПОЛИТИКИНОГ
ЗАБАВНИКА**